

# Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam  
104. szám

Főszerkesztő:  
Szele Béla dr.

Vasárnap  
1933. évi május 7

**ELŐFIZETÉSI ARAK:** Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

## Hitler ki akar békülni Lengyelországgal és Oroszországgal

### Tavasztól ősziig!

A márka aranyfedezete immáron csak kilenc százalék és a német kereskedelmi mérleg néhány hónap múlva passzív lesz. A német munkanélküliek száma pedig gyors tempóban tovább emelkedik. Németország egyetlen nyugati ország részéről sem várhat segítséget, vagy támogatást, se gazdasági, se finansziális tekintetben. Háborúra erőtlenség.

Reménytelen tehát, hogy Németország akár gazdasági, akár finansziális uton, vagy pedig fegyvereinek erejével elhárítsa maga felől azt a veszélyt, amelyik biztos összeomlással fenyegeti. Ősszel, ha ugyan nem előbb, Németországban a Világtörténelemben eddig páratlan vihar fog kitörni. Az a máglya, amelynek lángjai a közeli napokban fogják elégetni a német kultúra egy darabját, szimbólum: Németország felégeti maga mögött a hitet és rohan a megsemmisülésbe. Őszi a horogkeresztes zászló nem lesz totem többé. A fajelmélet legendájából kiábrándult tömegek — meguntván a véres cikluszt — kényerrel fognak követelni.

A horogkeresztes kurzus egy félévig sem tarthat, ámde Németország hihetetlen drága árat fog fizetni ezért a pünkösti királyságért.

Ha a Hitler rezsim eddigi mérlegét regisztráljuk, a következő siralmas politikai passzívákat állapíthatjuk meg:

1. Németország elvesztette bizonyos amerikai és angol körök rokonszenvét.

2. Igen hosszú időre le kell mondania a revízióról, a többi országokkal való egyenjogúsításról és a felfegyverkezés jogáról.

3. Még Olaszország sem engedélyezi többé Ausztria csatlakozását.

4. Ugyeztőlán az egész világ előtt úgy áll, mint egy izolált veszedelem, ami ellen mindenki össze akar fogni.

5. Máról-holnapra súlyosabb méreteket ölt a Németország elleni bojkott-mozgalom.

6. A legelső terminusnál fizetésre fogják kötelezni. Se hitelek, se haladékokra nincsen többé kilátása.

7. Tekintve, hogy korábbi igen jelentős engedményeket feltételeken kaptott, mind ezeket adandó pillanatban visszavonhatják az érdekelt hatalmak.

8. A világsajtó legjelentékenyebb része ellene fordult, még azok az organumok is, amelyek ezelőtt mellette foglaltak volt állást.

9. Közvetve egy abszolút tulsúlyban lévő blokk kialakulását hozta létre, amely Amerikát, Franciaországot, a kis Entente-ot, Lengyelországot, a balti államokat Oroszországgal és Törökországgal szinte egy táborba tereli és amely egészen Németország ellen irányul.

10. A német attitude ezzel súlyos károkat és nagy bosszúságot okozott Magyarországnak, Ausztriának, Olaszországnak, sőt Angliának is.

11. Oroszország teljesen beszűntette a német importot, amely több mint harminc százalékát tette ki a német exportnak és ráadásul Németország ellenségeivel Lengyelországgal és Franciaországgal fűzi szorosra a baráti kapcsolatokat.

12. A nemrég még németbarát Anglia parlamentjében pedig nyíltan kimondták, hogy a béke garanciája csak Németország lefegyverzettsége és sarokbantartása lehet. (Nem szabad emellett elfelejtetni, hogy ennek az Angliának az olasz fasizmus is engedelmeskedni szokott és London engedélye nélkül Róma sem igen szokta Párisz idegesíteni.)

## Az orosz és japán repülők már harcban állnak

### Kölcsönös felderítő tevékenység összecsapásokkal

London, május 6.

A japán—orosz feszültség egyáltalában nem enyhül. A helyzet egyre élesebb s továbbra is akut a háború kitörésének veszélye.

Londoni jelentések szerint úgy a japán, mint az orosz repülők átszállanak a szomszédos birodalom területére és felderítő utakat végeznek. Mindkét szembenálló fél repülői meg akarják állapítani, hogy milyen irányban és milyen tömegben vonulnak fel a hadseregek.

A repülők nem egyszer összetűzköznek és a levegőben közöttük formális harc keletkezik.

Ma délelőtt mandzsu terület felett csapott össze egy orosz és egy japán repülő. Arról, hogy a harc hogyan végződött, még nincs jelentésünk.

Moszkvában egyébként tegnap éjszaka a rendkívüli legfelsőbb haditanács ülésezett. Az ülésen a többek között megjelent Stalin és Molotov is.

A tanács előadója Borosilov volt, aki indokolta, miért kellett 15 divíziót és

500 repülőgépet mozgósítani.

Stalin nem találta helyesnek ezeket a harci készülődéseket és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a konfliktust diplomáciai uton kell elsimítani és minden áron el kell kerülni, hogy Oroszország és Japán háborúba keveredjenek.

A hangulat azonban annyira harcias volt, hogy végül is Stalin engedni volt kénytelen és beleegyezett abba, hogy újabb négy divíziót vonjanak össze a mandzsu határ közelében.

## Seckt német tábornok felajánlotta szolgálatait Kinának

A párisi Agence Indopacifique jelentése szerint Seckt tábornok, a német haderő volt vezérkari főnöke Sajgonba érkezett.

Seckt állítólag felajánlotta szolgálatait a nankingi kormánynak, amely az ajánlközést el is fogadta és Secket a

kinai haderő műszaki tanácsadójává nevezte ki.

A japán—kinai antagonizmus sem ül el. A hangulatra jellemző, hogy Tiensinben tegnap bombamerényletet követtek el a japán konzulátus ellen.

A bomba emberéletben nem okozott ugyan kárt, de nagy anyagi rombolást végzett. A merénylet színhelyéhez közel egy nagy csomó röplapot találtak, amelyek japánellenes propaganda iratok voltak.

És mind e passzívakkal szemben mi az aktiva?

A fajgyűlölet, a zsidóüldözés, a különféle numerus clausus, a könyvmáglya és a horogkeresztes zászló?

Igazán gyenge bolt Németország mérlege számára!

Gazdasági eredményekről, persze, egyébként sincs mit beszélni. Se a nagy ipari üzemek, se a bankok, se a kereskedők, se az államkincstár nem lettek gazdagabbak, se a munkanélküliek száma nem apadt.

De hát nem is valószínű, hogy Németországban mindezt nem jönnek majd rá, mielőtt a pszichózis első mámore elszállt. Ez mindössze néhány hónap kérdése, csak hogy a hitleri narkózisból való ébredés így is el fog késni, mert a fajgyűlölet e rövid korszakának idejét Németország ellenségei igen serényen ki fogják aknázni úgy hogy többé a canossajárás sem fog segíteni.

A történelemben nagyobb csapás még nem érte Németországot, mint a horogkeresztes „nemzeti” forradalom. Ugy fog végződni, mint az Istenek alkonya: a Walhalla fog lángba borulni, vele együtt utolsót lobban a gót hisztéria tüze. Európa befejezi a ghibellinizmus ujkorba tévedt csökevényeinek elhantolását.

A Ma Németországa tényleg úgy néz ki, mintha a nürnbergi kinzókamra fuvódott volna fel egy borzalmas álomvilág-

ga, amely a Rajnától a Kárpátokig és az Alpoktól a Balti tengerig terjed és amelyet a középkori várak véreskezű kísértetei népesítettek be az egész világ ijedelmére. Az álmok azonban el szoktak szállani, a rémlátomások perverz tüzei ki szoktak aludni, a felkelő Nap aztán mosolyogva ad józan tanácsokat. A Ma Németországa csak muló tünemény, a melyet egy ügyetlen várázslóinas csiholt ki egy ócska kénszerképzetből. Az imperializmus Nibelung-gyűrűje még sem való egy dilettáns politikus mázoló segéd ujjára. Preussentum und Sozialismus, ein Spengler-Experiment schlug fehl! Annál biztosabb a másik spengleri jóslat bekövetkezése: Niedergang des gothischen Abendlandes, ami azonban nem jelenti a nyugati kultúra összeomlását, csak az imperialista Németország elmúlását, a történelem színpadáról.

A harmadik birodalom egy félévnyi hosszú borzadályos álomvilág, csak egy sötét felleg Európa egén, amelyet foszlányokká tör a Nap. Ex oriente et ex occidente Lux! Keletről, nyugatról, mindegyik árad a fény. Az emberiség jobban közeledik a megértéshez, mint valaha, mert a német példa olyan csunya, annyira nyilvánvalóvá teszi, hogy milyen felesleges a szenvedés és ezért épelméjű emberek országai óvakodni fognak a gyűlölet keresztényietlen ígét követni. Németország ma Európának nem ta-

nítómestere többé, csak tragikus színész, aki olyan drámát játszik, amely a német nép sorsát döntötte el.

A német nép megrázó tragikumának katarziséból fog kivirágzni Európa békés és munkás korszaka. Németország kétségbeesésből eredő gesztusai semmit sem használtak Németországnak és csak siettetik a drámai véget, ámde egy évtized óta semmi sem hozta olyan közel egymáshoz a Nyugatot és Keletet, mint az az általános felháborodás, amit a német cselekedetek világszerte kiváltottak.

A humanizmus nevében való közös tiltakozás egy új egység reménye és talán a béke záloga. A kulturális elhatárolás, hogy nem türi el a békerontók rakoncátlanokodását a nacionalizmus kedvéért sem.

Ha az őszi hónapokban Németország rezsimje arra vetemednék, hogy a számonkérő népdüh leveztető csatornájaul a háborút válassza, nyugatról, keletről, északról, délről ráolvannak a felelősség terhet. Az pedig teljesen kizárt dolog, hogy gazdasági gépezete fel ne mondja a szolgálatot. Béke, vagy háborús kalandpolitika legyen a programja, nincs többé kivezető útja az özönből. A történelem pedig úgy fogja elkönyvelni a horogkereszt szertartását, mint a legnagyobb stílus herosztrateszi attrakciót, a melyet a sors iróniája produkált.

Dr. SIBERMANN JENŐ



## Németország külpolitikai fordulója

# Hitler meghosszabbította az orosz-német barátsági szerződést

Feltűnő közeledés Lengyelország és Németország között

## Hitler békés nyilatkozatot tett és szelidebb programot adott

Berlin, május 6.

Németország felől új szelek fújnak. A német birodalom, márol-holnapra mindenkivel békülni akar. Nemcsak Franciaország felé mutat jó arcot és nemcsak Oroszországgal kötötte meg barátsági szerződését, hanem még Lengyelországgal is meg akar békülni.

A politikában semmi sem történik cél nélkül. Az a tény, hogy a német birodalom ilyen hirtelen új külpolitikai színt vallott, azt jelenti, hogy a kulisszák mögött a harc véglegesen eldőlt. A német-olasz-magyar-osztrák államszövetséggel szemben felvett nyugati és keleti hatalmak erőinek bizonyultak és Németország úgy érezte, hogy nem tud az egész világ ellen harcba kezdeni.

Barátságot ajánl.

Békét ajánl mindenki felé.

Az első híradások nyomán még nem lehet megállapítani, hogy ennek a békejobbnak mi az ára, de annyi bizonyos, hogy ezen az úton Németország sokkal hamarabb előrejut, mint azon az úton, amelyen a hitlerizmus fogait vicsorította.

Ezekről a szenzációs és egészen egyedülálló béke-szándékokról ma az alábbi jelentéseket vettük:

## BÉKE A LENGYELEKKEL

Nagy feltűnést keltett, hogy Hitler, Neunath birodalmi külügyminiszter társaságában szedán este fogadta Lengyelország berlini követét. A látogatás, amely több mint egy óráig tartott, nem maradt hatástalanul.

Másnap, csütörtökön, Beck ezredes, a lengyel külügyminiszter fogadta Németország varsói követét.

Hitler audienciája során kijelentette, hogy őszinte békeszándékkal van Lengyelország felé, míg Beck ezredes is barátságos nyilatkozatot tett és elmondotta, hogy a lengyelek szívesen belemennek abba, hogy a közös és vitás kérdéseket személyesen megbeszéljék.

Páris a barátkozás hírére idegesen felhorkant. A Liberté megállapítja, hogy Németország el akarja téríteni Lengyelországot a kisántant orientációtól és végső fokon magától Franciaországtól is.

## BÉKE OROSZORSZÁGGAL IS

Berlinből olyan értesítéseket is veszünk, hogy a kedvezőtlen nemzetközi politikai helyzetre való tekintettel

Hitler és kormánya Oroszországhoz is közeledni akar.

Ezt a hírt a német kormány félhivatalosan megerősíti és közli, hogy a német kormány őszinte jó viszonyt akar Oroszországgal.

Ennek a jó viszonyt dokumentálásaként Hitler tegnap először fogadta a berlini orosz követet.

Ezeknek az előzetes tapogatódzásoknak és kísérleteknek ma estére szenzációs eredményük van.

Dürchen, Németország oroszországi követe, aki néhány nappal ezelőtt már tárgyalat Litvinovval, ma ismét megjelent az orosz külügyi népbiztos előtt és folytatta tárgyalatait.

A nyilvánosság számára a két államférfi kommunikát adott ki és közlik, hogy

Németország ma nyújtotta át az orosz szovjetnek az 1931. júniusi jegyzőkönyvnek ratifikálásáról szóló értesítést, amely meghosszabbítja az 1926. áprilisban kötött német-orosz barátsági szerződést.

Ehhez a szenzációhoz szorosan kapcsolódik Hitler nyilatkozata, amelyet ma adott és amely olyan békés hangról tesz tanúságot, mintha a legdemokratikusabb állam kormányfeje nyilatkoznék.

## HITLER NYILATKOZATA

Hitler kancellár a Daily Telegraph-nak nyilatkozatot adott. Nyilatkozatában a revízió kérdéséről, a leszerelésről, a jelenlegi Németország külpolitikai elképzeléséről és az országban elvégzendő belső munka célkitűzéseiről beszélt.

Hitler lényegesen enyhébb hurokat engedett, mint eddig a nyilatkozatának éppen ezért van nagy jelentősége.

A revízió kérdésével kapcsolatban kijelentette, hogy

Németország nem akar háborút.

A versaillesi békeszerződések megalázóak

ugyan, mégis az orvoslást nem a háború után akarja megkeresni. Csak egyenjogúságot követel az új Németországnak, természetesen minden téren s így katonai téren is. Híve a leszerelésnek és a háború kiküszöbölésének, ezt azonban nem tudja elképzelni másként, csak a teljes egyenjogúság alapján.

Kormánya külpolitikájára vonatkozólag kijelentette, hogy

nem akar föltétlenül gyarmatokat, mert

Németország lemondott régi nagy terveiről s nincsenek már „a tengerig nyúló” aspirációi.

belátta, hogy Németország sorsát nem gyarmatok döntik el. Fontosaknak tartja ellenben az ország keleti határainak kérdését s ezen a ponton nem is engedhet Németország jövő sorsa attól függ, hogy keleti határainak kérdésében milyen eredményeket ér el.

A belső munkára vonatkozólag kijelentette

## A „medgyesi rohamosztág” pénzt kér a zsidóktól

48 órán belül 50 ezer lejt kell letenniük

Bukarest, május 6.

Az igazságügyminiszter magántáviratot kapott a medgyesi zsidók köréből. A távirat tartalma meglepő és jellemző.

A medgyesi zsidók arról értesítik a volt minisztert, hogy fenyegető levelet kaptak az ottani nemzetiszocialisták rohamosztágától.

A fenyegető levél rövid tartalma ez:

A medgyesi zsidók 48 órán belül 50 ezer lejt tegyenek le a nemzetiszocialisták medgyesi tagozatának a javára, különben vége az életüknek. A levél aláírása ez: A medgyesi tagozat, Rohamosztág.

A távirat a belügyminiszterhez került,

## Leszerelési konferencia egértfogóval

Taktikázás a németországi rendörkérdéssel

Genf, május 6.

A Népszövetség mellett működő leszerelési konferencia „puccsra” készül. A franciák és az angolok azt követelik, hogy a hadseregek egységesítéséről szóló angol tervezetet még e héten másodszori olvasásban is tárgyalják le.

Ennek a taktikának az a célja, hogy Németországot a rendörkérdésben gyors elhatározásra kényszerítsék, mert tisztában vannak azzal, hogy Németország

ebben a kérdésben gyorsan nem határozhat.

Ilyenformán konstatahatja a francia-angol ellenzék, hogy a konferencia csődbe jutott és annak csődjéért egyedül Németországot teszi majd felelőssé.

A németek is tisztában vannak a francia-angol taktika jelentőségével és ezért most igen élénk tárgyalások folynak, hogy még e hét során megtalálják ebben a kérdésben is az áthidaló kiutat.

## Ausztria egyre erélyesebben védekezik az Anschluss ellen

Erélyes rendszabályok úgy a bal-, mint a jobboldal felé

Bécs, május hó 6

A Reichspost tegnapi lelepezése és a tegnapi minisztertanács után a Dollfuss kormány hihetetlen erélyt mutat.

Egyre hangosabban és erélyesebben tiltakozik az Anschluss ellen és kötelező kijelentéseket tesz, amelyekkel szembe száll azokkal a nemzeti-socialista áramlatokkal, amelyek az Anschluss azonnali megvalósítását követelik.

A Landbund mai gyűlésén például Winkler alkancellár mondott politikai beszédet. Kijelentette, hogy Ausztria nem csatlakozik sem a kisántánthoz, sem pedig az olasz-magyar szövetséghez. — Megállapította, hogy a német nemzeti-socialisták a revízió követelések kihangsúlyozásával meg akarják valósítani az Anschlusst, ő azonban nem hisz a revízióban és helyteleníti az Anschlusst. Ausztria politikájának — mondotta az alkancellár — egyetlen lehetősége az, ha megvalósítja az önrendelkezést és így független marad.

A kormány egvébként végezni akar

azokkal az állami tisztviselőkkel, akik a jobboldali szélsőségekkel kacérkodnak. A kormánynak az a terve, hogy a tisztviselőket, akár csak a katonákat felesketi.

Az eskü lelétele után mindazok ellen a tisztviselők ellen, akik az Anschluss felé kacérkodnak, tekintettel arra, hogy ezzel az államszövetség eszméjét megsértették, hazaárulás címén eljárhat.

Ugyancsak erélyesen lépett ma fel a kormány a kommunisták ellen is. Felsőbb parancsra a rendőrség a kommunistáknál házkutatást tartott és ennek során nagymennyiségű röpiratot foglaltak le. Kétszáz kommunistát letartóztattak. — Dollfuss ma délelőtt megjelent rendeletének megfelelően feloszlatták a kommunistapárt belső védelmi szervét, a munkáscsapatokat is és e csapatok vezérét, számszerint nyolcven embert, ugyancsak letartóztattak.

A Reichspost által leleplezett állam-puccs tervét a kormány ugyan erélyesen cáfolja, de azért minden hatalmával azon

Hitler, hogy ellene van a nagy vagyonoknak. Nem a munkát kell megadóztatni, hanem a nagyvagyonoknak kell fedezniük az államrendszert. Híve a munkatáborok kinek dolgoznia kell, mert mindjárt másként gondolkodik az, aki megkóstolta a munkát. Ezekben a munkatáborokban nemre, fajra és felekezetre való különbség nélkül mindenkinél ott kell lennie, hogy ledolgozza a maga évét. Az 6 Németországból el kell tűnnie minden osztályellentétnek.

Német-orosz-francia kereskedelmi egyezmény készül.

A Figaro ma esti száma szenzációs értesülést közöl. Ismét újabb békeszándékáról ad hírt.

Azt jelenti, hogy Hoschiller, a francia gazdasági bizottság főtitkára ma hosszabb tárgyalásokat folytatott a párisi orosz kereskedelmi attaséval. A megbeszélésnek az a célja, hogy egy francia-német-orosz kereskedelmi egyezményt kössenek.

Hir szerint a tárgyalások olyan kedvező mederben folynak, hogy ennek a gazdasági megbékélésnek sincs sok akadálya.

van, hogy ezeket a valószínű kísérleteket elfojtsa.

A nemzetiszocialisták puccstervének logikus ellenintézkedéseként a kormány szinte teljesen elzárta az osztrák-bajor határt.

Az utasokat a legszigorúbb vámvizsgálatnak vetik alá és kikérdezik, hogy milyen céllal és milyen megbizatással érkeznek Ausztriába.

A hadügyminisztérium egyébként az iránt is intézkedett, hogy

a véderő szinte teljesen elzárja az osztrák-bajor határt.

A határvidéki állomásokra nagyobb katonai késztültséget koncentrálnak és ennek a katonai egységeknek felvonultatása egyre folyik.

A Dollfuss-kormány úgy látszik még arra is elszánta magát, hogy a nemzetiszocialista puccsot, ha kell, fegyverrel is elfojtja és nem riad vissza attól sem, ha ennek az akciónak sikere véraláfutást okoz.

## Farmer-sztrájk készül Észak-Amerikában

Newyork, május 6.

A Yova-állambeli „farmerlázadás” egyre nagyobb méreteket ölt. Csütörtökön Desmoines városban

24 északamerikai állam farmerkiküldöttéi gyűltek össze és csatlakoztak a Yova-beli farmerek akciójához.

A hatalmas farmergyűlés határozatot fogadott el, amelynek értelmében

május 12-től kezdve egyetlen szem gabonát nem adnak ki a kezeik közül mindaddig, amíg a farmerek követeléseit nem teljesítik.

A desmoinesi gyűlés határozata Newyorkban nagy nyugtalanságot keltett. Valószínű, hogy a gabona és élelmiszerpiacra pánik tör ki, ha a farmerek valóban beváltják fenyegetéseiket.

## A magyar külpolitika és Németország

Budapest, május 6.

A magyar költségvetési tárgyalások mai általános vitáján Hunyadi Ferenc gróf független kisgazdapárti szólist fel és nagyon érdekes beszédet mondott Magyarország külpolitikai orientációját illetően.

Mindenesetre Magyarországra nézve valószínű jelentene, ha Németország szövetségába kerülne, ami úgy történhetik meg, ha Németország Ausztriát magába olvasztja. Helytelen volt Bethlen politikája, aki az Ausztriával való jóviszonyt nem ápolta és most az a helyzet, hogy Ausztia előbb-utóbb Németország függvénye lesz.

Szerinte külpolitikai tekintetben Magyarország Páris és Róma politikai irányhordozójának szerepét vállalni kell, mert csak így érheti el, hogy ne legyen Berlin szürlődési felületén ütközőpont.



## Jól áll az államkassza

Bukarest, május 6.

A pénzügyminisztérium az állam bevételeit illetően ma hivatalos jelentést adott ki. Ezek szerint a múlt hónapról, mint bevételi felesleg 209 millió lej maradt, míg április hónapban az állam bevételei 1.155 millió lejt tettek ki.

A kormány tehát április hónap folyamán, mint bevétellel egy milliárd 344 millió lejjel rendelkezett, ezzel szemben kiadásai csak 1292 millió lejt tettek ki úgy, hogy az állampénztárnak még néhány millió feleslege is maradt.

## A világgazdasági konferencián Titulescu képviseli Romániát

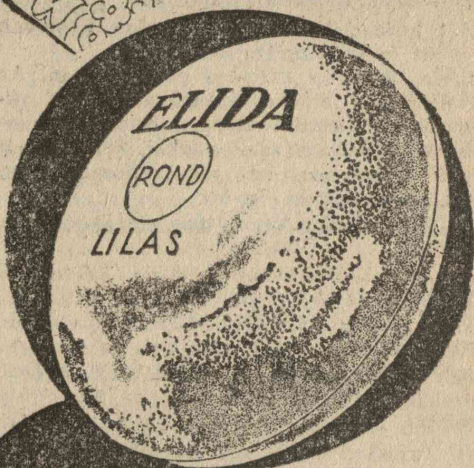
Bukarest, május 6.

Hivatalosan jelentik, hogy a kormányt a világgazdasági konferencián Titulescu fogja képviselni. Titulescu holnap elutazik Bukarestből és Genfbe megy. Genfből Prágába utazik, ahol is résztvesz a ratifikált kisantant-egyezmény okmányainak ünnepélyes kicserélésénél és egyben tájékozódik tekintetben is, hogy Csehszág, mi a hivatalos véleménye a világgazdasági konferencián elfoglalandó álláspontot illetően.

Prágából ismét Bukarestbe utazik Titulescu és itt meggyőződést szerez arról, hogy a hét agrárállam a londoni konferencián milyen álláspontot akar elfoglalni, majd a román világgazdasági konferencia delegációjának élén Londonba utazik.

ELIDA  
»ROND«Az új  
tökéletes  
Szirom-szappan

olcsó

ROSE  
LILAS  
OEILLET  
BOUQUET  
LAVANDE  
EAU DE COLOGNE

## A nemzeti-parasztpárt vezetősége egyhangúlag tudomásul vette Maniu lemondását

A bejelentést Mihalache terjesztette elő, aki Vajdát javasolta ideiglenes elnöknek

Bukarest, május 6

Pénteken délután összeült a nemzeti-parasztpárt vezetőségi ülése, hogy döntson a Maniu-ügyben. Az ülés a késő esti órákban még tartott. Megjelent rajta a nemzeti-parasztpárt egész vezérkara Maniu kivételével.

A nagy esemény is megtörtént. Mihalache bejelentette, hogy Maniu lemondott a párt elnökségéről s bár sokan és több ízben megkísérelték álláspontja megváltoztatására bírni, nem

vonta vissza lemondását.

Igy aztán ő, mint a párt választott elnöke, azt javasolja, hogy a lemondást a vezetőség vegye tudomásul és arra az időre, amíg a kongresszus új elnököt választ, Vajdát ajánlja ideiglenes elnöknek.

A vezetőségi ülés egyhangúlag, minden ellentmondás nélkül, elfogadta Mihalache előterjesztését.

A nemzeti-parasztpárt elnöke ebben a pillanatban már Vajda Sándor.

## Egyhangúlag és programmszerűleg

Egyelőre ennyi az, ami az ülésről kizivárgott. Ezt nem titkolta senki, Maniu elparentálásáról a bukaresti újságírók nagyon gyorsan értesültek. Mihalache maga volt az, aki rövid beszédben méltatta Maniu nagy érdemeit akkor, amikor a lemondást bejelentette. Minden a legnagyobb rendben ment, a vezetőségből, bár teljes számban jelen voltak, senki se szólott ellen Mihalache javaslatának.

Nem volt értelme az ellenkezésnek, a amikor Maniu lemondásának az egészen el fogadását. Maga Mihalache, a párt elnöke javasolta. A kormány tagjai és a párt vezérkara — úgy látszik — már megelőzőleg letárgyalta ezt a kérdést és olyan egyhangú véleményre jutott, ami ennél a pártnál és ennél a vezetőség-nél egészen ritka, talán a legelső eset.

Maniu elnökségének a temetése szinte meglehetősen gyorsasággal és elképesztő programmszerűséggel történt meg.

Mihalache is belép a kormányba

Úgy látszik, hogy Vajda az egész vonalon nagy győzelmet aratott. A politikai körök értesülése szerint ugyanis most már komolyan szó van arról, hogy

Maniu lemondása a kormány átszervezését is maga után vonja.

De nem olyan értelemben, ahogyan eddig gondolták. Eddig ugyanis a pártban is attól tartottak, hogy akad majd a kormányból egy-két ember, aki kiköt Maniu mellett és lemond, ha a pártelnök is távozik. Ilyesmirel azonban már szó

sincs. Ellenben szó van arról, hogy a mostani vezérkar teljes egyetértésének dokumentálására

Mihalache is belép a kormányba.

A tervek szerint Lugosianu római követi kinevezést kap s ha ezt elfogadja, úgy a megüresedő miniszteri tárcát Voicu Ntescu veszi át, az ő helyébe pedig Mihalache kerül a földművelésügyi minisztérium élére. Ezzel aztán az a lehetőség is esik, hogy Mihalache nem ért egyet Maniu távozásával s kitart mellette tovább is, maga köré gyűjtve azokat, akik nem hagyják cserben a régi vezért.

„NYOMOTT HANGULAT A KORMÁNYPÁRTBAN...”

Mihalache egyébként már a vezetőségi gyűlés előtt tisztázta a maga részéről a kérdést. Nyilatkozatot adott a sajtónak s

keréken és nyomatékosan kijelentette, hogy igenis, bizony ez már befejezett tény: Maniu lemondása végleges, a vezetőség a lemondást elfogadja és Vajdát jelöli az elnöki székbe.

Annyit azonban még mondott, hogy a „pártban nyomott hangulat észlelhető”. Ez azonban természetes, hiszen végeredményben nem kicsi dologról van szó.

## 32 diák, 1 tanár és 1 orvos, mint kommunista vádlottak a budapesti Szemák-tanács előtt

Budapest, május 6.

A budapesti törvényszék Szemák-tanácsa pénteken megkezdte annak a kommunista összeesküvésnek a tárgyalását, amelynek

34 vádlottja van s ebből a 34 vádlottból 32 egyetemi hallgató.

A másik két vádlott sem kézimunkás. Az egyik realiskolai tanár, a másik orvos, tehát valószínűleg intellektuelek.

A bíróság elsőnek a fővádlottat, Széll Jenő 21 éves egyetemi hallgatót hallgatta ki, aki kijelentette, hogy nem érzi bűnösnek magát azokban a vádakkban, amiket a vádirat felsorol. Ő Párisban tartózkodott hosszabb ideig, s itt ismerkedett meg az elméleti kommunizmussal. Hazajövetele után is kapott propaganda iratokat, ezeket azonban nem ter-

jesztette, hanem csak ő és barátai tanulmányozták, hogy tájékozódást szerezzenek a mozgalom irányáról és fejlődéséről.

Tagadnak a többi vádlottak is. Csak annyi igaz a vádból, hogy közös kirándulásokat tartottak s összejöveteleiken elméleti vitákat rendeztek a kommunizmusról. Egyébként semmiféle szervezkedésben nem vettek részt, röpiratokat nem terjesztettek s más-ként sem propagálták a kommunizmust, a mivel kizárólag tudományos, elméleti szempontból foglalkoztak.

A tárgyalás valószínűleg több napig tart.

## MEGHALT A VILAG LEGNAGYOBB BÉLYEGGYŰJTŐJE

Amerikában a napokban meghalt 77 éves korában Hind Arthur, a világ legnagyobb levélbélyeggyűjtője. Ő volt az, aki a Ferrari-árverésen eladásra került ritkaságok legnagyobb részét megvásárolta, egyebek közt a csak egy példányban létező guianai bélyeget, aminek vételára akkoriban 30 ezer dollár volt. Ezelőtt három évvel Hind felajánlotta gyűjteményét 550 ezer dollárért az Egyesült Államoknak, amely azonban csak 485.000 dollárt akart érte fizetni.

## Férfit az asszony ellen. Kinek van igaza?

Megadja a választ a

SZENT BÜN

címmű monstrefilm a

LUX-MOZGÓBAN



## Az ősember és a politikus

A politikus már órák óta szórakoztatott azzal, hogy a jövő reménytelen és sötét s rövid idő alatt valamennyien el fogunk pusztulni.

Udvariassan bólogattam. Közben mindenfelé gondoltam. Arra is gondoltam, hogy mit szólna e kései leszármazottjához az ősember.

Mint hogy képzelem eléggé élénk, a következő másodpercben már meg is jelent az ősember.

Kopogtatás nélkül rontott be a szobába, meztelenül, szőrös mellel, kiugró pofacsontokkal. Mihelyt megpillantott bennünket, felénk rohant. Kezében dorong volt.

Azt hittem, hogy mindkettőnket nyomban agyonüt és megesz. De nem tette.

Látta, hogy az asztalon enni való van. Az ősember nem hive a vérontásnak, csak akkor, ha föltétlenül szükséges. Ennélfogva inkább lerágcsálta a sonkaesükköt, bekebelezte egy fél cipót, meg egy jókora darab sajtot, az ezüstpapirosával együtt.

Szuszogva telepedett le közénk, egy karosszékre.

A politikus nem vette őt észre. Két okból. Először azért, mert nem volt a Választója és ő csak a választóit veszi észre. Másodszor azért, mert képzeletbeli alak volt és a képzeletbeli alakokat csak az veheti észre, akinek képzelete is van.

Tovább sopánkodott. Amíg a gyümölcsöt kente vajkenyerére, így folytatta:

— A romlás, kérlek, föltartóztathatatlan. Olyan világos ez, mint a kétszerkettő. Végnünk van. Olvastad, mi történt Kínában? Hallottad, hogy Japánban a kereskedők máglyán égetik el a drágagyöngyöket, mert nem akarják oleszban piacra dobni? Tudod, hogy Braziliában a kávét mázsaszámra döngik a tengerbe?

Teáját kihárpintette. Megevett még néhány vajkenyeret, sajtos és halas zsmólt, csokoládés-fánkot, rágyújtott egy szivarra és kétségbeesetten meredt maga elé. Galambszürke ruhája zsebből kivette zsebkendőjét. Megtörölte sapadt homlokát.

Az ősember, aki eddig tátozott szájjal hallgatta őt, felém fordult. Alig észrevehető neandervölgyi kiejtéssel ezt kérdezte:

— Örült ez?  
— Dehogy.  
— Akkor hülye?  
— Dehogy.  
— Hát micsoda?  
— Államférfi, — feleltem határozottan. — Miért vagy róla ilyen rossz véleményű?

— Azért, — szólt az ősember, — mert azt mondtad, hogy éhenhal, pedig két pofára zabált, hogy vérzik, pedig kutyabaja sincs, hogy lerongyolódott, pedig a legujabb tavaszi divat szerint öltözködik, hogy a helyzet kibírhatatlan és türelmetlen, pedig láthatólag ragyogóan érzi magát. Aki így beszél, vagy örült, vagy hülye, vagy képmutató.

— Nézd, — csitítottam az ősembert. — Te ezt még nem értheted. Ő szóképeket használ. Az, hogy „éhenhalunk”, nem azt jelenti, hogy éhenhalunk, csak azt, hogy némi baj van.

— Eszerint hazudott?  
— Nem hazudott. Különbösen se magáról beszélt. Az emberiségről beszélt.  
— Kicsodája az emberiség?  
— Hogy is fejezzem ki magam: távoli rokona.  
— Ismeri?  
— Nem személyesen. Csak úgy hallomásból.

— Akkor mit törődik vele?  
— Az ő foglalkozása az, hogy mindig mások feje fájjon neki. Nem olyan önző, mint például te. Részveledből, rokonérzésből sajnálja a szenvedőket. Hasonlít ahhoz, aki fogorvos-barátját várja a várószobában, ahol csupa dagadt arcú beteg van és noha nem is saját a foga, savanyu arcot vág, szájára szorítja a zsebkendőjét, a többiek iránti udvariasságból.

— Ebből meg lehet élni?  
— Néha kitünőbben, mint a legszenyesebb önzésből.  
— De miért nyafogott Kína, Japán és Brazília miatt? Mi köze hozzá?  
— Ezt is megmagyarázom. Te még — bocss meg — sokkal alantasabb szellemi és erkölcsi fokon állasz, semhogy ezt rögtön megérthetned. A Világ aztóta egy lett. On tudata itt lüktet a fejünk bubján, éjjel-nappal. Voltaképp nincs és mégis van. Legalább is szenvedünk miatta. Ugy, mint a közzvényes ember a rég levágott lábától, melynek idegei esős időben még mindig föl-fölnyilalnak. A kínaiak, japánok és brazíliaiak tyuk-szencét mi is érezzük.

— Ennyire szeretitek egymást?  
— Azt nem mondhatnám. Inkább ügyelünk egymásra, számon tartunk mindenkit, hogy ne árthassanak nekünk, hogy ne éheztesse nekünk ki, hogy ne indithassanak ellenünk háborút.

— Legalább sikerül ezt elérnetek?  
— Azt se mondhatnám. De mindig tud-

## Megújítják és kibővítik az olasz—román kereskedelmi szerződést

Bukarest, május 6.

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban tárgyalások indultak meg a román—olasz kereskedelmi szerződés kibővítése és megújítása érdekében.

A minisztérium gazdasági szakértői szerint főként arra kell és lehet számítani, hogy Olaszország petroleumot

és élőmarhát vesz át Romániától, ha a kormány megfelelő rekompenciát ajánl fel.

Mihelyt a kereskedelmi szerződésre vonatkozólag a minisztérium elkészíti a javaslatot, a kormány a külügyminisztérium útján azonnal érintkezést keres az olasz kormánnyal.

## A VILÁGPOLITIKA NAGY ERŐI PIHENNEK

Alig van már visszhangja a washingtoni megbeszéléseknek

Páris, május 6.

A MacDonald—Herriot-féle amerikai utnak visszhangja teljesen elcségyesedik. Mindössze itt-ott egy-egy nyilatkozat hangzik még el, amelyeknek azonban nincs jelentőségük és átütő erejük.

A világpolitika nagy erői pihennek és készülődnek.

Junius tizenkettedikén Londonban ismét frissen találkozni kell.

MacDonald angol miniszterelnök most az alsóházban számolt be washingtoni utjáról, de itt sem mondott semmi újat. Megismételte, amit már annyiszor megismételt, hogy: „bizalomteljesen tekint a jövő elé”.

Herriot még az Ile de France fedélzetén van és innen küldi üzenetét.

Ilyeneket mond:

— Sajnálja, hogy nem tudott Amerika vezetőivel hosszabb ideig tanácskozni, mert ha a tárgyalások tovább tartottak volna, meglehetősen volna a világ gazdasági és politikai békéjének — előkészítését. Így is azonban sok fontos kérdést megbeszéltek és megbeszéltek a biztonság kérdésének új értelmezését is. Mindenesetre — mondotta Herriot — éppen úgy mondotta, mint MacDonald —: „a francia népet a tárgyalások eredményei nagy reményekkel tölthetik el.”

A szenátus külügyi vitájában ugyanezen tárgyban Boncour szólalt fel, aki kijelentette, hogy Franciaország örömmel

fogadta volna Olaszország négyhatalmi tervezetét, ha az megmarad a Népszövetség keretei között és tiszteletben tartja az államok egyenlőségét és azoknak eddig kötött szerződéseit. Az olasz terv azonban túltel a határokon és területi kérdéseket is feszeget. Ennek a kérdésnek érintését Franciaország veszedelmesnek tartja, bár maga sem hisz vakon abban, hogy a szerződésben változtatni nem szabad. Mégis veszedelmesnek tartja a revízió kérdését, mert e pillanatban e kérdést napirendre vinni oktalanság.

SCHACHT AMERIKÁBA ÉRKÉZETT

Schacht dr., a német Birodalmi Bank kormányzója ma reggel Newyorkba érkezett. Schacht megérkezése után azonnal fogadta a sajtó képviselőit, majd rádióban is beszélt. A bankkormányzó kijelentette, hogy

Amerika megnyerte a háborút és most az a kötelessége, hogy megteremtse a békét is.

Németországnak az a véleménye, hogy a válság nem gazdasági és nem erkölcsi jellegű és azonnali végetér, mielőtt az államok között az egyenjogúsítást megteremtik. Nem azért jött Amerikába — mondotta végül —, hogy az amerikaiaknak hitelegjen, hanem azért, hogy Németország nevében együtt dolgozzék Amerikával a világválság megszüntetésén.

## Persze... persze, megint Szendrey

Felvilágosítás a „Különös botrány a temesvári magyar szintársulatnál” című cikkre

MÉLYEN TISZTELT SZERKESZTŐ UR!

1933 május 4-én megjelent a B. L.-ban „Különös botrány a temesvári magyar szintársulatnál” című cikkükre vagyok bátor a következőkben válaszolni:

Szendrey Mihály színigazgató a hat hónapra kötött szerződésünket úgy szóloán naponta szegte meg. Így történt, hogy ez alatt a rövid idő alatt a huszónégy elszámolás alkalmával 58.000 lej kötelelőnk, azaz két havi hátralékunk volt. Fizetés nélkül nem voltunk hajlandók játszani, ezért Szendrey úgy lovélben, mint sürgönyben biztosította a Temesvár városától esedékes szubvenciót a hátralékosok részére. Huszonnyolcadikán d. u. 4 órakor a társulat megbízottai előtt írásban is biztosította a tagokat, hogy az esedékes összegről a társulat javára lemond. A társulat megbízólevele alapján Gellert Pál karmester és Mészáros Béla felvettük a 25.222 lejt, amit a polgármester ur által jóváhagyott és már két

izben gyakorolt egységkulcs szerint, hátralékarányban Gellert Pál karmagy ur szétosztott. Egy egység 138 lej volt. Vagyis minden ezer lej hátralék után 138 lej volt esedékes. Az elosztás fillérre menő pontossággal ezen kulcs után történt. Gellert karmagy ur birtokában lévő, a társulat által is nyilvántartott látraleklísta szerint 58 ezer lej kötelelő után kettőnk részére átadott 5240 lejt felvettem és erről nyugtát adtam. A legsúlyosabb rágalom, hogy én a pénzhez hozzányúltam, vagy visszatartottam volna én a pénzt átadtam Gellert karmagynak, aki a társulat előtt osztotta ki a már ismert kulcs szerint, ez az aláírt és elosztás után a polgármester ur kezéhez lett átvizsgálás miatt küldve. Ami pedig a társulat elhagyását illeti, Szendrey igazgató jól tudta, hogy elsején reggel 9 órakor új szerződésben vagyunk, decára ennek, Erényi B. tiltakozása ellenére utolsó napra bucsuelőadást hirdetett, holott beleegyezése nélkül arra nincs feljogosítva. Nekünk új szerződésünk, mint

juk, hogy milyen veszedelmek környékeznek. Ez is valami.

— Szóval, ti féltétek attól, ami van és attól, ami nincs, azoktól, akiket láttok és azoktól, akiket nem láttok, a leendő éhínségektől, járványoktól és háborúktól, a távollévő kínaiaktól, japánoktól és brazíliaiaktól. Nem éritek be azzal, hogy önzők legyetek, és boldogok akartok lenni. De senki se boldog közöttük. Akkor mi mégis okosabbak voltunk. Mi, amikor verekedtünk, verekedtünk — egyszer haltunk meg, amikor meghaltunk. Ti azonban állandóan meghaltok.

— Lehetséges. De az, amiről te beszélsz,

az állati öntudatlanság volt, a műveletlenség.

— És mi az, amiről te beszélsz?

— Az az emberi öntudat és műveltség áldása.

Az ősember elszontyolodott. Enni szeretett volna még valamit. De a politikus mindent fölfalt előle. Csak az üvegselemlében hagyott meg néhány kockacukrot. Az ősember megeffte. Utána az üvegselemléct sokáig nyalagatta, majd beleharapott s azt is elfogyasztotta, valamivel lassabban, mint a cukrot, de éppoly jóízűen.

Aztán úgy, ahogy jött, eltűnt.

létalap, fontos volt. A távolság a két város között oly nagy, hogy kénytelenek voltunk egy nappal előbb utazni természetesen helyt állva ezért a közelelünkkel, ami elég tekintélyes összeg.

Kérem az igazság nevében levelem leközlését. Hogy menyire egyöntetű volt az elosztás, szabad legyen megjegyezni ifj. Szendrey M. az igazgató fia 2622 lejt nyugtázott.

1933. május 4-én.

Kiváló tisztelőjük:

MÉSZÁROS BÉLA

Készséggel adunk helyet a fenti levélnek és nagyon sajnáljuk, hogy a Mészáros Béla szerepe pillanatig is téves megvilágításba kerülhetett.

Mi vagyunk a hibások. Tudhattuk volna, hogy azon a színpadon, ahol Szendrey mester dirigál, egyedül csak ő kerülhet rossz megvilágításba. Talán a temesvári tudósítónk az egyetlen ember, akit az uramöcsémes és atyámtatusos módszer még megfőzhetett.

Szolgáljon elégtételül Mészáros urnak az, hogy vele is utoljára történt.

## Tizenegy évre ítélték a szamoskrassói rablógyilkos cigányfiút

Szatmár, május 6.

A szatmármegyei Szamoskrassó község határában az elmúlt év decemberében szörnyű rablógyilkosság történt, amelynek Jigan Tádor, bacauai vándor petroleumkereskedő esett áldozatává. Az ismeretlen tettes áldozatának fejét valósággal péppé zúzta, majd kifosztotta és elmenekült, anélkül, hogy valami nyomot hagyott volna maga után.

A vándorátus meggyilkolásával eleinte fiat gyanúsították. Később azután Várad Mihály 19 éves cigánylegény személyében elfoglalták Jigan gyilkosát. A fiatal cigány tulajdonképpen dohánylopás miatt került a rendőrség kezére, közben azonban a gyilkosságot is bevallotta.

A szatmári törvényszék pénteken tárgyalta az ügyet. A cigánylegényt a vádirat szándékos emberöléssel vádolja, mert kilométereken keresztül követte áldozatát, akinél sok pénzt sejtett. Várad később beszélgetésbe elegyedett Jigannal, majd, amikor az árus leült az ut szélére, hogy ebédjét elköltse, a cigány előkapta — husángját, amellyel három ütést mért a szerencsétlen ember koponyájára. Jigan azonnal kiszenvetett. Várad végigkutatva áldozata zsebeit, de csak 119 lejt és egy zsebkést talált nála.

A törvényszéki tárgyaláson a cigány minden részletében beismerte a gyilkosságot. Elmondotta, hogy éhes volt s akkor határozta el Jigan megölését, amikor enni látta. A gyilkos cigánylegény ezenkívül még egy betörést és két lopást is beismert.

A törvényszék a tanúkihallgatások és a perbeszéd után Váradit szándékos emberölés, betörés és lopás címén

11 évi súlyos börtönrre ítélte.

A cigány megnyugodott az ítéletben, sőt még is köszönte a bíróságnak. Az ügyész súlyosbításért felebbezett.

## Botrányos magzat-elhajtási ügy Tasnádon

Zilah, május 6.

A szilágymegyei Tasnádon újabb botrányos magzatelhajtási történet. A tiltott műtétet két tasnádi orvos: Pop Nicolae dr. és Klein Jenő dr. hajtották végre. Pop dr.-nak tiltott műtétek miatt már több ízben meggyűlt a baja a hatósággal. Legutóbb Eördőgh Imre érszakácsi tanító felesége, 7 gyermek anyja, halt meg a rendelőjében, magzatelhajtás következtében. Az orvost, aki ekkor elszökött, majd egy hónap után önként jelentkezett, a nagyváradi törvényszék annak idején felmentette a vád alól.

A tasnádi csendőrség vezetőjének szerdán éjszaka feltűnt, hogy Pop dr. udvaráról a legnagyobb csendben egy szekér fordul ki. Odalépett a szekérhez, amelyben egy fiatal leány feküdt, mellette egy újszülött hullájával. A csendőrpáncsnok vallatásra fogta a leányt, majd a beteg nő édesanyját is, aki szintén a szekéren ült. Kiderült, hogy a fiatal nő K. Z. tasnádorbi hajadonnal azonos, aki viszonyt folytatott egy diákkal s a szemlelemnek következménye lett. A leány csak most vallotta be anyjának titkát, amikor két hónap választotta el a lebetegedéstől. Bejötték Tasnádra Pop doktorhoz, aki Klein Jenő dr. ottani orvossal elvállalta a műtét végrehajtását.

A csendőrpáncsnok a nagybeteg leányt a nagyváradi kórházba utalta, az esetről pedig jelentést tett feletteseinek.

Csütörtökön a zilahi ügyészség rendelkezése alapján a két orvost letartóztatták, majd a zilahi ügyészségre kísérték.

A törvényszék vádtanácsa már pénteken foglalkozott az ügygel, amelynek során úgy döntött, hogy az orvosokat vasárnapig szorbadlára helyezi.



A mai idők egyik legborzalmasabb története

# Bányatulajdonos, aki dinamittal fizeti éhező alkalmazottját

Ami Csikszeredán történt a felelőtlenségnek és könnyelműségnek  
egészen páratlan diszpéldánya

Csikszereda, május 6

Röviden megírtuk már, hogy Csikszereda nyugalmatlan csendjén csütörtökön délelőtt gyors egymásutánban két robbanás hangja verte fel. Rendőrség, katonaság és tűzoltók siettek a Hargita-utca 24. szám alá, ahonnan füstfelhők törtek elő. Néhány perc alatt tisztázódott a helyzet. Egészen páratlan szerencsétlenség történt.

Az udvar hátsó végében fekvő egyszobás lakásban lakott Leventi Constantin. Negoescu ezredes tulajdonát képező Hargita kőbánya munkavezetője, akinek lakásában dinamit robbant, melytől tüzet fogott a bent tartózkodók ruházata és a berendezés. A szerencsétlen emberek menekülni sem tudtak, mert az óriási légnyomás következtében elvesztették eszméletüket.

Behatoltak a lakásba. Egymásután hozták elő az eszméletlen áldozatokat: Leventi Constantin 55-60 év körüli emberként a cafatokban csüngött le a ruha. Egész testét borzalmas égési sebek borították. Bőr helyett husfoszlányok csüngöttek testén.

Felesége szintén felismerhetetlen állapotba került elő. Hajtűncsei teljesen leégtek. Egész testét borzalmas égési sebek borították. Ezelősen hajtogatta: — Segítsenek rajtunk.

Popescu I. Costesti, a Dimineata és a Curenkul jelenlegi lugosi tudósítójának alig husz éves felesége és két éves kislánya szinte a felismerhetetlenségig összeégett. Kerültek ki a halálotkozó falak közül. Életjelt sem adtak magukról úgy, hogy az első pillanatban még az orvosok is azt hitték, hogy halottak.

Tíncu városi főorvos vezetésével a munkásbiztosító két orvosa részletesen első segélyben a szerencsétleneket, majd intéztek azonnali kórházba szállításukról.

Leventiné még annyira eszméletlenül volt, hogy figyelmeztette a közben a helyszínrre érkezett nyomozó hatóságokat,

hogy vigyázzanak, mert még 20 kiló dinamit van a kamrában, ami felrobbanhat, és újabb szerencsétlenséget idézhet elő.

Hornáth rendőrkapitány parancsára a tűzoltók nagymennyiségű vizet bocsátottak a légnyomás által kiverit ajtókon és ablakokon át jól látható dinamitot tartalmazó ládákra, majd csendőrokk hatoltak be és meelték ki a robbanó anyagot.

A katonai szakértők megállapították, hogy 20 kiló robbanásra alkalmas dinamit feküdt a két ládában.

Közben a helyszínrre érkezett főügyész irányításával a rendőrség bevezette a nyomozást. Sem a háztulajdonos és a szomszédok sem tudtak semmi olyant mondani, ami a szerencsétlenség tulajdonképpeni okára rávilágított volna. Az áldozatokat kellett kihallgatni.

Aki pénz helyett dinamittal fizet

Igy a hatóságok a kórházba szállították ki. Leventi Constantint nem lehetett kihallgatni. Leventiné alig érthető hangon előadta hogy a Hargita kőbánya, ahol férje alkalmazásban volt, hónapok óta egyetlen banit sem tudott fizetni. Több alkalommal könyörögtek Negoescu ezredes, a bánya tulajdonosának, hogy valami pénzt juttasson nekik, de eddig két héttel ezelőtt sikerült azonban ferménytelenül.

Jének azt keresztülvinnie, hogy a bányatulajdonos férje rendelkezésére bocsátotta a Csikszeredán állomásozó padászsúzlóalj lőpor-éraktárában elhelyezett dinamit mennyiségét azzal, hogy azt adja el és a kapott pénzt fordítsa saját szükségleteire.

Az engedély alapján Leventi lakására szállította néhány nappal ezelőtt a dinamitot tartalmazó ládákat és a szobájuk

mellett fekvő kamrában helyezte el. Csütörtökön délelőtt sikerült vevőt találni a dinamitra. Ekkor tapasztalták azonban, hogy a patronok nedvesek és ilyen állapotban nem tudják értékesíteni.

A pénz kellett, mert hat hónapi házbérelt tartoztak, betevő falatjuk sem volt és így Leventi elhatározta, hogy a takaréktűzhely tetején szárítja ki a nedves patronokat, hogy azok egy részéért még aznap pénzt kaphasson.

Figyelmeztettem férjemet, — folytatja Leventiné, — hogy a dinamit felrobban. Azt a választ kaptam, hogy a

dinamit csak az esetben robban, ha láng éri.

Az uram mintegy három kilónyi dinamitot rakott a takaréktűzhelyre.

Mi körülállottuk és vigyáztunk, hogy a csomagok ne melegedjenek tulságosan, hanem egyenletesen száradjanak és e célból forgattuk a patronokat. Ujból figyelmeztettem férjemet, hogy szerencsétlenség történik, amikor irtózatoss dörrenés rázta meg a szobát, lángok csaptak fel, a következő pillanatban elvesztettem eszméletemet és az udvaron tértem magamhoz.

## Az angol kereskedők elhagyják Mandzsuriát

Az angol kormány japánellenes nyilatkozata

London, május 6.

Anglia Mandsukóval minden kereskedelmi kapcsolatot megszüntetett.

A hivatalos Anglia fellépése nyomán a Mandsukóban letelepedett angol kereskedők bezárták üzleteiket és elhagyják az országot.

Anglia ezt a merev lépését azzal indokolja, hogy Mandsuko teljesen elzárkózik a külföldi áruk elől, szigorú autarkikus

politikát folytat és ezzel megsérti a washingtoni egyezményt, ahol Kína arra kötelezte magát, hogy a kínai piacok minden európai állam kereskedelmi törekvései előtt nyitva állanak. Az angol kormány megállapítja, hogy Mandsukóban a japán kereskedelmi politika a piacokat magának követeli és teljesen kizárja Európát és főként Anglia kereskedelmét ezekről a területekről.

## Megkezdték a világosi arzéneshullák kihantolását

Ezer ember nézte végig Todoroi Pál holttestének kiemelését

Világos, május 6.

Az ügyészségi bizottság a világosi temetőben exhumálta Todoroi Pál holttestét, akit állítólag felesége gyilkolt meg arzéneshullával.

Eredetileg három holttest kiemelését tervezték ezen a napon, de közben megállapítást nyert, hogy a bizottság nem hozott elegendő erre a célra szolgáló preparátum-üveget.

Jonescu dr. törvényszéki orvos az aktus megkezdése előtt Tiplea vizsgálóbíró

kezébe letette a hivatalos esküt, majd megkezdte az alig kéthónapos hullafelboncolását.

A belső részeket tizenegy üvegbe helyezte el, ezeket felküldik a bukaresti vegytani intézetbe.

A hullák kiemelését hatodikától kilencedikéig folytatják.

Az aktust közel ezer ember nézte végig, akik borzongva szemlélték Todoroi rettenetes kinézetét, de még oszlásnak nem indult holttestét.

## A színérváraljai véres családi dráma a szatmári törvényszék előtt

A gyilkosságra való felbujtással vádolt ügyvéd és fia  
a vádlottak padján

Szatmár, május 6.

Rendkívül érdekes bűnper tárgyalását kezdte meg a szatmári törvényszék.

Annak idején részletesen beszámoltunk a színérváraljai véres gyilkosságról. Székely Béla mészáros egy fadoronggal úgy fejbe-vágta sógorát, Fényes Béla földbirtokost, hogy az rövid szenvedés után meghalt. Az eleinte egyszerűnek látszó gyilkossági ügyet titokzatossá tette az is, hogy

az ügyészség a vizsgálat során vádat emelt az áldozat apósa és a gyilkos apja, Székely József dr. ügyvéd ellen is.

Az ügyészség véleménye szerint a 74 éves ügyvéd a felbujtó szerepét töltötte be a gyilkosságnál. A továbbiak során aztán kiderült, hogy a véres tragédia egy terhelt család belső életének szomorú kirobbanása volt. Székely József ügyvédnek két évtizeddel ezelőtt

sok zajos és zavaros ügye volt. Több mint 25 ügyben volt annak idején bűnvádi eljárás ellene. A tábla valami okirathamisításért félévi börtönrre ítélte, közbejött azonban a tanácsköztársaság, amikor is pertörléssel szabadult a büntetéstől.

Terhelt volt az áldozat is. Hátramaradt özvegyének vallomása szerint férje fiatalkori betegségéből kifolyólag paralízisben szenvedett. Vagyonát kockázatos vállalkozásokkal verte el s aztán az a fixa ideája keletkezett, hogy a családja forgassa ki javából. Orvosi kezelés alatt állott s az orvosok eltiltották, hogy együttéljenek. Ezért laktak külön.

A gyilkossággal vádolt Székely Béla önkivületi állapottal védekezik. Vallomása szerint a beteg, szinte bolond sógor, meg akarta ölni apját, mire ő ráütött azért, hogy az öregget megmentse, de nem volt szándékában

A vendég elbeszélése

A borzalmasan összeégett, alig husz éves Popescu I. Costesti feleségét is injekciókkal sikerült az orvosoknak kihallgatható állapotba hozni. Előadja, hogy férjét husvét előtt Lugosra helyezte a Dimineata szerkesztősége, tudósítói minőségben. Nem volt annyi pénzü, hogy ő is elutazhatott volna. Magányában unatkozott. Egyedüli ismerősük Leventiék voltak és így őket szokta felkeresni. Csütörtökön is hozzájuk ment. — Leventi dinamitpatronokat szárított a takaréktűzhely tetején. Segített a csomagok forgatásában. Ő is figyelmeztette, hogy a meleg következtében felrobbanhatnak a patronok, de Leventi megnyugtatta, hogy nem lesz semmi baj. Egyszer egy borzalmas robbanást hallott. Irtóztató fájdalom hasította át egész testét. Gyermeké után akart szaladni, de elvesztette eszméletét.

— Mi van a kislánnyommal! — kiabálta állandóan. A kórházi személyzetnek nem volt lelke megmondani, hogy alig néhány ágygal tovább, borzalmasan összeégtve már holtan fekszik kislánya. Azzal vigasztalják: nincs semmi baja.

A könnyelműség és nyomorúság ketős motívuma idézte elő ezt a szörnyű tragédiát. A bankigazgató, aki dinamittal fizeti éhező alkalmazottját, aki úgy árulja a veszedelmes anyagot, mintha burgonyáról volna szó. Dinamit, amelyet minden ellenőrzés nélkül kiadnak és felraktároznak egy város közepén és a tűzhelyen szárítanak.

Hányan felelősek itt és kiket fognak ezért bebörtölnözní?

megölni sógorát.

A gyilkos apja, a felbujtással vádolt Székely ügyvéd fiával egyezően adja elő a tragédiát. Veje azzal vádolta, hogy ő fosztotta ki minden vagyonából, többször megfenyegette, a kérdéses napon pedig reátámadt és fojtogatni kezdte. Ő segítségért kiáltott majd elájult. Amikor magához tért, fiát egy fadoronggal a kézben látta, veje pedig holtan feküdt a földön.

Mentőtanuként szerepel az öreg ügyvéd cseléde is. Egyöntetűen azt vallják, hogy az áldozat volt a támadó fél. Bevert a ház ablakait, felfeszítette a konyhaajtót és úgy hatolt be a lakásba, ahol az öregre támadt. Hangos derűtséget keltett az egyébként szomorú tárgyaláson egy tanuként kihallgatott 15 éves cselédleány, aki egészen pontosan emlékezett az áldozat szavaira, amit a támadás alkalmával kiáltott az ügyvédre. A kis cselédleány ezt az egy mondatot recitálta folyton a bíróság előtt, mint valami felhuzott óramű:

— En csak örökséget adtam a gyermekeknek, ti a hasznélvezetet is rátabláztátok. Gazember. Akasztófárapaló, kiforgattál a vagyonomból!

Az egybehangzó tanuvallomások ellenére a bíróság még mindig nem tartja elég világosnak a bűnügyet s újabb tanúk kihallgatását rendelte el. A tárgyalást május 19-én folytatják.

## A CFR jelentése szerint május 15-re elkészül a tömösi alagut javítása

Bukarest, május 6.

A vasutak bukaresti központi vezérigazgatósága jelentést bocsátott ki, a melyben közli, hogy május 15-ikével életbe lép az új nyári menetrend. Erre az időre elkészül a felsőtömösi alagut is és helyreáll a régi menetrend ezen a vonalon. A nemzetközi vonatok sem tesznek kerülő utakat május 15. után.

## A Davis-Cup első mérkőzésén Sato japán győzött

Budapest, május 6.

Pénteken délelőtt megkezdődött a Davis-Cup magyarországi fordulója. A pályán több mint 2 ezer néző jelent meg, sőt végignézte az első izgalmas mérkőzést Horthy Miklós kormányzó is.

Sato japán került össze Gabrovicz magyarral. Az eredmény 6:4, 6:2, 6:3 a japán javára.

## Szerencsés számok

Bukarest, május 6.

Az állami osztálysorsjáték május 5-iki húzásán a következő számok nyertek:

30 ezer lejt: 42.966.  
30 ezer lejt: 74.794.  
20 ezer lejt: 56.909.  
15 ezer lejt: 57.750, 55.872, 52.128.  
10 ezer lejt: 8315, 10.478, 44.465, 8648, 17.940, 18.607, 28.857, 36.605.



# INTIMITÁSOK A ROTÁCIÓS GÉPEK VILÁGÁBÓL

Hogyan dolgoznak a párisi újságok

Páris, május 6.

## A VILÁG LEGNAGYOBB PÉLDÁNYSZÁMU LAPJA

A Petit Parisienről van szó, mely a cím alatt ezt a büszke meghatározást adja önmagának. Ez a párisi kispolgárok, házmesterek és sofförök kedvenc lapja, mely mult évben

két és félmillió példányban jelent meg. S bár most kissé „lecsuszott”, még mindig jogosan viselheti a címe mellé bigygyesztett öntudatos magyarázatot, hisz a Rue D'Enghien-ben levő hatalmas palotájában most is naponta

huszonkét rotációs gép löki ki az újságpéldányokat.

Jegyezzük meg, hogy a lap főként a közeli vidéken és magában az országban adja el példányainak zömét.

A Petit Parisien testvérpapja az Excelsior, mely azonban teljesen külön büdzsével foglalkozik. Csak a papírforgásuk közös, amennyiben a sajátjukat képező Manterrenben levő papírgyárból kapják a papírszükségletüket. Mint minden párisi nagy lap, a Petit Parisiennek is tökéletes a technikai felkészültsége: az archívok, fotolaboratóriumok, sőt saját külön rádióállomás áll rendelkezésére.

Hogy évi költségvetése milyen csillagászati számokat ér el, könnyen elképzelhető, ha csak egy kiadási rubrikát ragadjunk ki a sok közül (a külföldön levő tudósítókna évi sürgöny, telefon és kábeldíját), mely

meghaladja az egymillió frankot (hat és félmillió lejt).

Különbően a lap közel kétezer embert foglalkoztat és ebben nincsenek beleszámítva az ország különböző városaiban levő megbízottak, akiknek a Petit Parisien ad jövedelmet.

## MÉG A „KIS LAPOK” IS SZÁZÉZER PÉLDÁNYON FELÜLIEK...

Magában Párisban a legnagyobb példányszámban a Le Journal fogy el, mely szintén milliós példányszámot hoz ki naponta. Ellenben a Közép-Európában annyira elterjedt Matin erősen visszaesőben van és alig csinál naponta háromszázezer példányt.

Nagyon érdekes adat és jellemző a vidék eléggé autonóm helyzetére, hogy a Bordeauxban megjelenő La petite Gironde nyolcszázazernyi példányszámmal jön ki, de a Depeche de Toulouse egy másik délvideki lap is megközelíti a félmilliót.

Természetesen van Párisban egy sereg „kis lap”, az információs lapok mellett szívós életképességű pártlapok, melyek szinte kivétel nélkül elérik a százezeren felüli számot. Ezek között is vezet az Ouvre, a radikális lapja. De a pártlapoknak, mint az Action Française (mely a királypártiak szócsöve), a Humanité (mely a kommunistáknak a sajtóorgánuma), vagy a Populaire (a szocialisták hivatalos írása, a République, meg az Echo de Paris (a nacionalisták organuma) nemcsak maguk a pártbeliek az olvasóik. — Mert például a legvörösebb szocialista is olvassa az Actionban Daudet híres polemiciáit és a metróban a jámbor kispolgár, kinek zsebéből a Petit Parisien vagy az Ami du Peuple (Cotynak majdnem teljesen lecsuszott lapja) kandikál ki, vígan olvassa a Humanitét, nem is sejtve, hogy ezért a „kulturálvezetért” Romániában néhány hétre a sziguranca vendégszeretétét vehetné igénybe...

## EGY LAP KARRIERJE

Alig egy évvel ezelőtt indult meg egy új esti lap. Laptudósok, hirdetésszakértők, újságcsodadoktorok fejcsóválva álltak körül a születését törve a fejüket, miként, mivel, hogyan és mily eszközökkel érvényesülhet a sokszázezer példányszámu másik, igen népszerű esti lap, az Intransigeant mellett. De a Paris-Soir megindult és nemcsak érvényesült, de le is hengerelte példányszámainak magasabb számával, sőt népszerűségével is, a megingathatatatlannak vélt Intrans.

„Ezen lap mai példányszáma 788.000, melyről X... közjegyző ur irodájában

hivatalosan leellenőrzött adatok alapján bárki, személyesen meggyőződhetik”.

Ilyen szerényen meghuzódó jelentések adnak saját külön egyéni dicsőséget a Paris-Soirnak, amelynek győzelme mögött sok ötlet és pénzálldozat húzódik meg.

Sikerének egyik titka, hogy egyszerű fényképriportszolgálatával „megfőzte” a párisi publikumot. Ez az olvasóközönség, mely gyors, lüktető és ideges tempóban éli napját, az eseményeket ugyyszólván vizuálisan kapja, képekben felszolgálva. Jellemző példának vegyük egy esetet. Nemrégiben lezuhant egy angol repülőgép Dixmundban. A hír vétele után 20 perccel a Paris-Soir saját repülőgépén küldött fotóriportere utban volt a helyszínére. És amíg szövegben 58 sorban szá-

molt be a riporter az eseményről, úgy ezt a szöveget 8 fénykép kísérte. Felesleges megjegyezni, hogy a fényképeket telefoto vagy belinogramm útján közvetítik.

Ebben azután egyformán haladnak az Intran-nal. Mert azért az se marad nagyon mögötte és ha valami nagy esemény van, úgy a Paris-Soir ezüst-kék gépmadara mellett, az Intran piros acél repülőgépe is utban van. Mindkét lap például, Herriot amerikai útja előtt a hajó indulás pillanatában. Le Havre-ban felvett fotóit, már a délután megjelenő újságban szemléltető módon lehozta. Épp így van sporteseményeknél. Délután háromkor lejátszott futball, rugby vagy egyéb meccsekről, már a félhat órai kiadásban szenzációs képeket közölnek.

## A „Paris-Soir” és az „Intran” harca

A két nagy esti lap között folyó csendes és finom vetélkedés, a két lapnak sok pénzébe kerül, viszont szerencsés lehetőségeket ad a nagy közönségnek. A Paris-Soir kezdte a fényképészeti mókát. És ezzel indult meg a népszerűsítés ösvényén. Derűre, borúra fotografált Páris, sőt a vidék legkülönbözőbb, néhol legnépesebb, néhol legelhagyatottabb utcáin, mitsem sejtő sétáló, vagy rohanó embereket. Nőket, férfiakat, gyermekeket egyaránt. Minden társadalmi osztályból. Leginkább a nép és munkásság köréből.

Komoly, közjegyzői tekintély által, találmásra megjelölt egyén pedig, ha a másnapi lapban magára ismert, boldogan vehette fel a kitűzött 500 frankos díjat. Napki két szerencsés fotóalany részesült így a Paris-Soir kétszer 500-as díjában.

Az Intran gögösen tartotta magát az ily népszerűsítési hajhászástól. Azonban, mikor példányszámai ijedősen kezdtek apadni, oly arányban, mintahogy a Paris-Soir felfelé tört, kénytelen volt szintén a pénzálldozat csábító erejével fokozni a lap életlehetőségét. Így rövid idő előtt

## A budapesti gyilkosság különös rejtélyei

Az öreg tisztviselő értékeit első feleségénél találták meg

Budapest, május 6.

Jelentette tegnapi számában a B. L., hogy Rákospalotán, nyaralójában titokzatos körülmények között meghalt Sár-gavy József nyugalmazott MÁV főtisztviselő. A 74 éves öreg ur holttestén fejsebet találtak és a nyaka köré törülköző volt csavarva, amellyel a látszat szerint a gyilkosok megfojtották. A rendőrség azonnal nyomozni ekzdett s tegnap estig hét gyanus embert őrizetbe vett. A leggyanúsabb az a két ember volt, akik a gyilkosság idején a házigazda megbízásából a háztető cserépfedélzetét javították. Az volt a gyanu, hogy ezek a cserépesek lemásztak a háztetőről, behatoltak az álószobába, végeztek Sár-gavyval és kirabolták.

Feltétlenül büntényt gyanított a rendőrség, mert a lakásban sem pénz, sem betétkönyvet nem találtak, bár a rokon-ság úgy tudta, hogy Sár-gavy lakásán nagyobb összegű pénzt tartogatott és betétei is voltak.

Ma az ügy szenzációs fordulatot vett. A rendőrség ugyanis Sár-gavy József első feleségének lakásán 1500 pengő készpénzt és három betétkönyvet talált. Az első feleség, aki jelenleg Dobó József felesége, azt vallja, hogy úgy a pénzt, mint a három betétkönyvet Sár-gavytól kapta. Egy héttel halála előtt az öreg ur első feleségének ajándékozta ezeket az értékeket.

A rendőrség e lelet után két lehetőség valószínűségében hisz. Amennyiben Sár-gavyt meggyilkolták, úgy a gyilkosoknak eddig még ki nem derített okból még nem volt idejük ahhoz, hogy a lakást kirabolják és az értékeket magukkal vigyék. A gyilkosság után megjelent a lakásban a meggyilkolt első felesége, Dobó Józsefné és a rokonok. A rokonok — menteni akarván a menthetőt — ezüstneműt vittek magukkal, míg az első feleség magához vette a készpénzt és a betétkönyveket.

Nincs azonban ikzárva, — mondja a rendőrség — hogy nem történt gyilkosság, hanem természetes halállal mult ki az öreg ur. Sár-gavy ugyanis nagyfokú érlelmeszesedésben szenvedett. Valószínű,

hogy tegnap ebéd után hirtelen rosszul lett, szívrohamot kapott. Ő maga gombolta ki az ingét, levette a nyakkendőjét és vizes törülközőt akart a szívére tenni. A tehetetlen öreg ember azonban

## Szabó Béni beadványban tiltakozott az iparosok adóinak törvényellenes kivetése ellen

Brassó, március 6.

Szabó Béni képviselő az alábbi beadványt intézte a pénzügyminiszterhez:

Miniszter Ur!

Az ország különböző városaiban s így Brassóban is, a pénzügyigazgatóság a mérszáros és hentesiparosokat kereskedőknek minősítette és 1932 december 31. után is forgalmi adó fizetésére kötelezte.

Tekintve, hogy Erdélyben érvényben levő 1884. évi 17-ik törvénycikk szerint a mérszáros és hentesiparosok nem minősíthetők kereskedőknek, tekintettel arra, hogy ezen tényt az ipar és kereskedelmi Miniszter ur, a temesvári ipartestület megkeresésére 3694—932 számú leiratában fentnevezett törvényre és annak 39276—1884. számú végrehajtási utasítására való utalással is elismerte, tisztelettel kérem Miniszter urat, hogy a mérszáros és hentesiparosok adóját körrendelet útján szállíttassa le

a kereskedőkre vonatkozó 16 száza-lekről az iparosokra vonatkozó 12 száza-lekra.

Továbbá az 1932 dec. 31-iki törvény 12-ik szakasza alapján ezen iparosok közül mentesítse a forgalmi adó fizetése alól mindazokat, kiknek 6 szakmunkásnál, 5 lóerős gépnél üzemükben nincs több alkalmazva és üzlethelyiségük bére törvényhatósági városokban 60.000 lej, vidéki városokban 40.000 lejnél nem több. A fentiekkel kapcsolatos részletes megokolást mellékelem.

Egyben közlöm, hogy egyes pénz-

bevezette a „prémia”-osztást. Vagyis: a lapot az utcán olvasó egyének között, délután 2 és 6 órai időközben, számokkal ellátott jegyeket osztogat. Másnap — amolyan sorsjegy mintájára — kihuznak háromat. Az első 1000 frankos nyerő mellett, az utána jövő két szerencsés 500—500 frankokat nyer.

Miután azonban a Paris-Soir máris beharangozta, hogy jövő héttől kezdve senki ne dobja el a földalatti jegyét, mert esetleg nyerhet vele egy általuk meghatározott kombináció révén, úgy az Intran megszervezte hamar a „legszebb párisi gyermek” versenyét. Az utcán, játszótereken, parkokban látott és lefotografált gyerekek között választ naponta — megint egész hivatalos, közjegyző által igazolt zsűri — és a legszebb, egy husvétitójában felszolgált 1000 frankot vehet magiglen a többi lefotografált gyerek, fájdalomdíj, hat művészi fotografiát kap. Érthető ezek után, hogy mily mohón veszi meg minden anya délutánonként az Intrans, hátha benne találja a saját, legszebbnek vélt gyermekét...

Jegyezzük meg, hogy a Paris-Soirnak van egy délből megjelenő testvérpapja, a Paris-Midi, mely szintén a három és négy százezres példányszámmal kacérkodik.

Érdekes jelenség, hogy Párisnak tulajdonképp késő este megjelenő lapja nincs. Mert az ugynevezett esti lapok, a hivatalos Temps és a most új formációban, a jobboldali ellenzék támogatásával és Tar-dieu, Flandin, Paul Reynaud aktív kollaborációjával megjelenő Liberté is mind fél hatkor, délután, lelik el Páris.

Igy talán nem kell csodálkozni, ha a sok újság mellett a legközelebbi új organum egy késő esti lesz. Páris közönsége szeret olvasni és ha csabos pénzdiállal doppingolják, szívesen olvas naponta egy újsággal többet.

Mándy Ilona

a nyaka köré csavarta a törülközőt és akaratlanul is fojtogatta önmagát. Ebben rettenetes állapotában elszédült, esett és esés közben a fejét az egyik bu-tordarabba verte. Ezt a feltevést az orvosi vizsgálat is igazolja, amely szerint a fejsérülés nem olyan súlyos természeti, hogy az öreg ember halálát okozhatta volna.

A nyomozást folytatják. Nincs kizárva, hogy ma az újabb adatok fényt derítenek erre a rejtélyes ügyre.

ügyigazgatóságok, mint például a sepsiszentgyörgyi, 1933-ra is forgalmi adófizetésre köteleztek olyan iparosokat, kik az 1932 dec. 31-iki törvény 12-ik szakasza alapján, forgalmi adót nem kötelesek fizetni.

Az ilyen esetek megszüntetését körrendelet útján kérem eszközölni.

Végül kérem elrendelni, hogy mindazok az iparosok, akikről a fent nevezett 1932 dec. 31-iki törvény 12-ik szakasza ellenére forgalmi adót szedtek be 1933. év folyamán a befizetett összegeket írják át az illető adófizető rendes adójának javára.

Szabó Béni, képviselő.

(Brassó) Piaci árak: Marhahus levesnek I. kg. 18, marhahus levesnek II. kg. 16, marhahuscsénye kg. 34—36, sertéscomb kg. 30, sertéskaraj 36, zsirszalonna kg. 28, zsir 36, tojás drb. 0.90—1.10, csirke párja 40—120 lej. — Elő állatárak kilónként: Exportőrök, élősúly 8—10, sertés 16—20, igás ökör drb. 4000—6000, 16 drb. 2000—6000, luxuslo drb. 10.000—16.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 670—700, rozs 480—500, sörárpa 300—320, takarmányárpa 220—240, zab 240—250, szarvasmestengeri 200—220, nagyszemű 100—110 lej. — Takarmányárak nagyban: 100—110 lej. — Takarmányárak nagyban per 100 kg.: Préselt széna 190—120, laza széna 80—90, laza szalma 50—60, korpa 130—140 lej.



# HIREK

## Djuvara bukaresti orvos-professzort lakásán agyonasztotta a villamosáram

Bukarest, május 6.

Tragikus szerencsétlenség történt péntek virradó éjszaka Bukarestben. Djuvara orvosprofesszor későn ment a fürdőni akart Orlando-utca 5. szám alatti lakásán. A fürdőszoba villamával azonban valami baj történt, mert nem tudta kikapcsolni. A professzor keresni kezdte a hibát és babrálni kezdett a drótok között. Lehet, hogy a sötétség, de az is lehet, hogy a hozzá nem értés miatt a szerencsétlen ember úgy fogta meg a vezetéket, hogy a villamosáram agyonütötte. Djuvara professzor megrendítő tragédiája nagy részvétet váltott ki az egész városban.

**IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint a jövőre melegebb idő várható, sok helyen viharos esőkkel.

**TEMESVÁRI HIREK.** Tudósítónk jelenti: Manólescu Mihály szenátor — közlekedési miniszter — a Temesvári Erőmű és a Lloyd-klubban előadást tart. — Pénteken reggel hét órakor meghalt Braun Zsigmond dr. ügyvéd, városi tanácsos, aki jóízű humoráról és mindig derék magatartásáról ismert a város. Braun 40 éves volt és 30 éves városi tanácsos volt. Halálát 65 éves korában érte utol.

**URMANCZY JÁNOS HALÁLA.** Budapesti jelentik: Urmanczy János 64 éves földbirtokos Jósikafalván meghalt. Urmanczyt csütörtökön délután telekelték el. A temetésen az erdélyiek nevében Küllő Ignác Marostorda megye alispánja tartott búcsuztatót.

**Fizetés helyett farkaskutyáját uszította a pénzkérő munkásokra.** Nagyvárosló jelentik: Benedek László kertész Weinberger Lajos volt malmos kertjében dolgozott. Segédmunkást is tartott, amikor a rájuk bízott munkát befejezték, kérte a kialkudott bért. Weinberger azonban nem fizetett, napról-napra újabb ürüggyel halasztotta a munkások kielégítését, amikor a felháborodott kertész tovább is „alkalmatlankodott”, nekifordult, fojtogatni kezdte, majd hatalmas és rendkívül mérges farkaskutyáját is rászította. A szerencsétlen kertész valóban halálveszedelemben forgott, csak Weinberger családjának idejében jött közbelépése hátráltatta el a véres tragédiát. Ez a lelketlen és durva eset az egész városban nagy megbotránkozást keltett. Weinberger nagyon gazdag ember, számos gazdag és előkelő rokonsága van. Megmagyarázhatatlan viselkedését a családja is idegbajjal menti. A kertész egyébként becsületért, valamint súlyos testisértés címén feljelentést tett diákhőgő munkaadója ellen.

**ORVOSI HIR.** Dr. Herskovits János gyermekorvos külföldi utjáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte. (Egres-utca 17., telefon 2-89.)

Verszegénység, skrofulus, szemes idegbaj, reuma, köszvény, ischiás, csont-, izületi és migrigydaganatok, női betegségek stb. ellen

## Jöjjön Nádpatak gyógyfürdőbe

a fogarasi vadregényes Kárpátok romantikus fekvésű gyógygyébe. Vasutállomás: Voila.

Teljes ellátás személyenként és naponként 80 lej. A kitűnő konyhával és pincével nagyon meglesz elégedve.

**IRJON AZONNAL:**

Schneider András fürdőbérlelőnek, Radbov, u. p. Sincul-Mare.

Az ember igazságai:

Ennek az embernek egész mivolta nem tud megnyerni — s ez onnan van, hogy sohase tett egy jó cselekedetet, melyet elhallgatott volna.

Annak, aki a tömeget meg akarja indítani, nem kell-e saját maga színészenek lenni? Nem kell-e önmagát előbb torzán-világosan lefordítani és egész egyéniségét, ügyét ilyen eldurvítottan, leegyszerűsítetten előadnia?

Nagyon udvarias ember! — Igen, mindig kalácsot hord magánál Cerberus számára s olyan félénk, hogy mindenkit Cerberus-nak tart, téged is és engem is — innen származik az „udvariassága”.

— Te mindig gyorsabban távolodsz el az élőtől. Nemsokára kitörölnek majd a lajstromukból.

— Ez az egyedüli mód, hogy részem legyen a halottak előjogában.

— Micsoda a halottak előjoga?

— Az, hogy többé nem halnak meg.

Ami cselekszünek, azt sohasem értik meg, hanem mindig vagy dicsérik, vagy gáncsolják.

Végeredményben micsodák is az ember igazságai? Az ember megcáfolhatatlan tévedései.

## Tizenegy butor-pavillon elégett a budapesti mintavásáron

A tűznek három sebesültje van

Budapest, május 6.

Budapesten az Iparcsarnokban tegnap este hatalmas tűz keletkezett. Az Iparcsarnokban vonult fel a budapesti mintavásárra a butoripar.

A mintavásárra ebben a részében tört ki legnap este a tűz, amely tizenegy butorgyáros pavillonját elhamvasztotta.

A tizenegy pavillon porráégett. Elképzeltető, milyen hatalmas kárt okozott ez a tűz, mert hiszen a tizenegy butorgyáros természetesen munkájuk legegység darab-

jait állította ki a mintavásár alkalmával.

A tűzoltóság a helyszínre azonnal megjelent ugyan és hatalmas erővel hozzáfoglalt a tűz elfojtásához, de nem tudott eredményt elérni.

Mind a tizenegy pavillon porráégett.

Több pavillon, amelyet a tűz ugyan megkímélt, az oltási munkálatok közben szintén erősen megrongálódott. A tűznek három súlyos sebesültje is van. A sebesültek rendőrök és tűzoltók, akik a tűz körül az oltási munkánál dolgoztak.

— Eddig 30 kommunisztagyant tartóztattak le Szatmáron. Szatmárról jelentik: Szatmáron tovább folyik a kommunisztagyantus elemek letartóztatása. Az eddig letartóztatottak száma már megközelíti a harmincat. Javarészüket intellektuális, munkás kevés van közöttük és feltűnően sok a kereskedőseggel. A rendőrséget is állandóan katonaság őrzi, ami-ből arra lehet következtetni, hogy a szatmári hatóságok valami nagyobb dologtól tartanak. A sziguranca szerint valóban erről van szó. Véleményük szerint Szatmár kommunista szervezetsége szempontjából megközelíti Kisenevet. A mostani foglyok a megyét és a várost behá-lózó három kommunista szervezkedés egyikének a tagjai. A letartóztatottakat holnap átadják az ügyészségnek és gyorsított eljárással hoznak ítéletet felettük.

— KOLOZSVÁRI HIREK. Tudósítónk jelenti: Megirtuk már, hogy Orlescu kolozsvári szigurancafőnök-helyettes és Mundruj detektív, akik Moráti Margitot, az aradi kommunista futárnőt súlyosan bántalmazták, menesztették állásukból. Az ügyben most érdekes fordulat történt. Csütörtökön a belügy-minisztériumból a főügyészségre hivatalos leirat érkezett, amelyben a minisztérium hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testisértés címén bünvádi feljelentést tesz Pop Leontin szigurancafőnök, Orlescu és Mundruj ellen. A főügyész az aktákat Pastea Constantin vizsgálóbírónak osztotta ki, aki már meg is kezdte a beidézéseket. Péntek délelőtt Pop Leontin jelent meg a vizsgálóbíró előtt. Kivüle valamennyi vezető rendőrtisztet kihallgatják. — A kolozsvári rendőrség május elsejével kapcsolatosan — mint ismeretes, — 11 letartóztatást fogatosított. A letartóztatottak közül négyet szabadlábra helyeztek, hetet pedig az ügyészség-re kísérték. Az ügyészség most ezt a hetet is szabadlábra helyezte.

— A detektív rálőtt a szökni akaró betörőre. Temesvárról jelentik: Nemrégiben jelentettük, hogy Borbély András közismert és sokszorosan körözött betörő a törvényszék épületéből megszökött, amikor a tárgyalásra vezették elő. Most a rendőrségnek valahogyan tudomására jutott, hogy a szökevény a Gyárvárosban bujkál, ahol a nővére lakik. Plank Frigyes komiszár szállott ki két detektív kíséretében a gyárvárosi Sörház-utca-ba. A betörő azonban neszét vette a dolognak s amikor a detektívek kopogtattak az ajtón, ő a pincelakás ablakán kiugrott és menekülni akart. Holdreanu detektív ötször utána lött. Csak egy golyó érte a betörőt a vállán, de ez is elég volt, mert Borbély az izgalomtól összeesett s így elfoglalt. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy Borbély követte el nemrégiben a László-féle villában azt a félmillió-os betörést, amelynek tettesét hiába keresték eddig.

— Vonaton érkezett meg a negyedik testvér. Zilahról jelentik: Mascan Joan, kolozsvári gimnáziumi tanár felesége, három gyermekével Désről Kolozsvárra

utazott. Szamosújvár közelében az asszony — nem kis meglepetésére a többi utasnak — szülési fájdalmak vettek erőt. Szerencsére a vonaton tartózkodott Pasai dr. dési főorvos is, aki a vajdó aszszonyt egy másodosztályú fuikébe vitette. Újabb negyedóra múlva éles gyermek sírás hallatszott a másodosztályú kocsi tájékaról. Mascanné egészséges fiúgyermeknek adott életet. A legközelebbi állomásról, az öröndetes családi eseményről értesítették telefonon a férjét is, aki hordággal fogadta feleségét a kolozsvári pályaudvaron.

— Kölgyeim és Uraim! Felhívjuk nb. figyelmüket arra, hogy *Dr. med. László* -télé a hirdetett különleges kozmetikai készítmények Romániában is kaphatók Farkas István „Apollo” drogueriájában, Oradea.

— BIHARMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Beszámoltunk már arról a borzalmas szerencsétlenségről, amely két héttel ezelőtt történt Tenke községben. Orbán Rózalia 19 éves cselédleány megcsuszott s az asztalon levő égő petróleumlámpát magára rántotta. A szerencsétlenül járt leányt, aki az égő petróleumtól hátán és mellén harmadfokú égési sebeket szenvedett, a nagyváradai kórházba szállították. A cselédleány két hétig a kórházban feküdt, majd, mint gyógyíthatatlan beteget, hazaszállították, ahol csütörtökön kiszervezett. Apját, akinek a szerencsétlen cselédleány egyetlen gyermeke volt, leánya halála csaknem megörjítette. — Illés Béni 32 éves munkás a biharpüspöki országúton haladt s éppen az út másik oldalára akart menni, amikor a Helga tejüzem hátulról jövő, óriási sebességgel robogó autóbúsa elütötte, majd megállás nélkül továbbment. A munkást kórházba szállították, a gázoló sofför ellen pedig eljárást indítottak. — A nagyszalontai nyugdíjfronton siralmasabb a helyzet, mint valaha. A hadiözvegyek sirva távoznak a nyugdíjfizetésről, mert járulékaik helyett adócedulákat nyomnak a kezükbe, a mellyel legfeljebb adót lehet fizetni, de egy falat kenyert sem adnak érte. Néhány özvegy bement az ügyben a nagyváradai pénzügyigazgatóságához s mire visszatértek ki is fizették őket. A többiek viszont képtelenek bejárkalni Nagyváradra s így hasztalan lesik, hogy sovány garasait megkapják.

— ERDÉLYI MUZEUM. Az Erdélyi Múzeum Egyesület folyóiratának ez évi 1. fü-zete dr. György Lajos főtítkár szerkesztésében a következő tartalommal jelent meg: Dr. Tapaszy Sándor: A tudomány az élet szolgálatában. Dr. Veress Endre: Gróf Kemény József (1795—1855). Dr. Balogh Arthur: A kisebbségek nemzetközi védelme és az állami jogok. Dr. Kántor Lajos: Magyarok a román népköltészetben. Dr. György Lajos: Magyar anekdoták. Naszreddin-kapcsolatai. Dr. Orient Gyula: Szerzetes és orvosapok kórházainak és gyógyszerházaiknak keletkezése Erdélyben. Rass Károly: Elpusztult értékek. Tamási Áron: Abel a rengetegben, Dr. Kris-

tóf Györgytől (Kritikai Szemle). Gr. Vass Béla: Elnöki megnyitó az E. M. E. február 26-iki közgyűlésén. Dr. György Lajos: Főtítkári jelentés az Erdélyi Múzeum 1932. évfolyamáról. Dr. Kántor Lajos: Titkári jelentés az Erdélyi Múzeum Egyesület 1932. évi működéséről. — Mutatványszámot kívánatra küld az Erdélyi Múzeum kiadóhivatala, Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

★ SZENT ANTAL-ESTÉLY lesz. vasárnap, f. hó 7-én este 6 órakor a rajzteremben. Műsor: 1. Nyitány zongorán: Bedő Gabriella. 2. Beszéd: Vasvári Aladár s. l. 3. Szaval Várhegyiné Papp Ilonka. 4. Magyar nóták, zenekari kísérettel: Bálint Lilly. 5. Magánjelenet. 6. Hegedűszóló: Imre Sándor, zongorán kíséri Kósa Gizella. Rendezi a Felnőtt Leányok kongregációja, a bolonyai szükség-kápolna já-vára.

— MEGJELENT A KORUNK MAJUSI SZÁMA. A magyar nyelvterületek legismertebb és legelterjedtebb társadalomtudományi és irodalmi folyóiratának, a Korunknak májusi, igen gazdag tartalmából a következő tanulmányokat emeljük ki: Jeszenky Erik: A magyar tökésgazdálkodás jelzőszámai. Bánya Imre: A nemzetiségi kérdés Romániában. Lányi Árpád: A jugoszláviai magyar középiskola. Szeremley László: A nemzeti szocializmus világnézete. Lóránd László: Mussolini és Sorel. Moholy Nagy László: A tipográfia mai problémái. Alexander Pál: A német imperializmus újjászületése. L. Pelletier: A mai anarchizmus. Gyomai Imre: London stb. stb. A Kulturkrónika, a Világpolitikai Problémák, a Természet és Technika s a Szemle rovatokban husz kisebb cikk foglalkozik a legaktuálisabb társadalmi, művészeti és technikai kérdésekkel. Ezt az igen gazdag tudományos anyagot novellák, riportok és versek egészítik ki. Előfizetni óhajtoknak ingyen küld mutatványszámot a Korunk kiadóhivatala, Cluj, Cal. Marechal Foch No. 15.

★ A BRASSÓI MAGYAR EVANG. EGY-HÁZKÖZSÉG f. hó 7-én, vasárnap d. e. 11 órakor, az istentisztelet végeztével, a közös majális, — Magyar Nap ügyében megbeszélést tart s kéri hivat, hogy azon minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

## TIED A DALOM

az utóbbi évek legnagyobb hangosfilmje, mert

## JAN KIEPURA

a világ legnagyobb tenoris-tája alakítja a főszerepet,

## JOE MAY

a legtokéletesebb rendező készítette

Jenny Jugo, Hans Junkermann, Ida Wüst, Ralph O. Roberts, Paul Kemp, Julius Falkenstein, Paul Hörbiger

a hangosfilm nagy sztárjai játsszák a többis szerepeket.

Ave Maria — Aida Nino Oh Madonna

a film zenei slágerei,

Olaszország, Monte-Carlo

pompás tájain készültek a a film eredeti felvételei



## A B. L. fizető-vendég akciója

\*

**Homoród fürdő.** Vasúti állomása Odorheiu. Székelyudvarhelytől 18 km. Fenyves erdőben, ózondus levegő, 5 különböző összetételű ivó és fürdő borviz, lithium és vastartalommal. Orvosi ajánlva: vérszegénység, bazedow-kór, a légzőszervek és hólyaghurutos bántalmánál, gyomor- és vesebajok ellen, továbbá idegesség és általános gyengeség eseteiben. Olcsó szoba és étkezési árak. Részletes leírást ad Pluhár Gábor fürdőigazgató, Odorheiu.

**Hornáth Lajos kereskedő,** Turda, Avram Jancu 60. Sósfürdő, kiránduló hely a Tordai hasdék. Egy szoba, konyhába két nőt látna vendégül, június 1-től augusztus 1-ig fogad. Kosztot nem ad, lakás megegyezés szerint. Cimbalomhasználat. Strand. Esetleg egy házaspárnak is megfelel.

**Salamon Vilmos földbirtokos,** Valea lui Mihai, Ermiályfalva. Fürdőni az Er strandján lehet. Egy szobát adna ki egy vendég részére, júniustól szeptemberig fogad. Ár 70 lej, ötszöri étkezéssel. Lehetőleg 30 éven aluli izr. abszolút urilányt fogadna. Zongorahasználat és rádió. Szórakoztató partner a vendéglátó 19 éves leánya.

## A B. L. vendéglátó szelvénye

Kivágja: és beküldeni!:

Név: .....

Foglalkozás: .....

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul): .....

Utolsó posta: .....

Vasútiállomás: .....

Fürdőni lehet-e és hol? .....

Kirándulni lehet-e és hová? .....

Erdő és hegység van-e a közelben? .....

Hány szobát akar kiadni? .....

Hány vendéget óhajt? .....

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket? .....

Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását? .....

Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat? .....

Mit kér egy személy után naponta? .....

Mit kér egy gyermek után naponta? .....

Hányszori étkezést ad naponta? .....

MEGJEGYZÉS: .....

**Henter Márton, Parajd,** kiadna egy butorított szobát, szerezne egy szobás-konyhás lakást és még hat szobát. Szóvátá is közel van. A szobaszerzést szíveségből vállalja. Ár megegyezés szerint.

**Nagy Kálmán ny. pénzügyi tanácsos,** Sumuleu-Csikomyó, Jud. Ciuc. Vasut Mercurea Ciuc. Kiránduló helyek Tusnádfürdő, Hargita. Öserdők. Egy, esetleg két szobát adna ki. Két nő, két férfit, vagy egy házaspárt fogadna egy-egy szobában. Vendéglátási időszak: május 15-től október 1-ig. Ár 80 lej, négy étkezéssel. Villája fenyveskertben fekszik.

**Ugron Akos földbirtokos, téglagyáros,** Odorheiu, Székelyudvarhely. Szejké fürdő lakástól 2 km. Erdők, hegyek. Kiránduló helyek: Korond, Szováta, Homoród. Egy kétágyas és két egyágyas szoba. Négy vendéget fogadna, szászokat, vagy magyarokat. Fogadási idő június 1-től szeptember 15-ig. Csak felnőtteket. Ár 80 lej, négyszeri étkezés. Lakás nagy kertben van. Ingyen Szejké-víz.

**I. Seemann, București, Str. Cezar Boltaic No. 5.** Bukaresti gyermekek csoportos nyaraltatását, 6 éves kortól, Erdély valamely fürdőhelyén, gondos felügyelet mellett elvállalom.

## Textil-iskolát végzett egyén képviselőket keres!

Saját autóval beutazom egész Bányaságot. A fűszer-, rövidáru-, drogéria és textilszakmában minden városban és környéken abszolút bevezetve. Ajánlatokat „Kaucióképes” jellegű Rudolf Mossehoz Bukarestben, ahol május 9-én személyesen átvesszem.

Együttal felkérem azokat, akiknél — egészséges, lehetőleg erdős vidéken, közeli kirándulási lehetőséggel, fürdőhelyen — 10-15 gyermek csoportos nyaraltatása, minden kényelem mellett lehetséges volna, részletes ajánlatukat megküldeni szíveskedjenek. Kérem figyelembe venni, hogy a gyermekeket saját felügyeletem alatt tartom és könnyen szem előtt tartható elhelyezést óhajtok.

**Balló János tisztviselő,** Brassó, Calea Victoriei 40. Strand közeli Derestyén, turistáknak ideális centrum. Egy szoba, konyhát adna ki két személy részére. Fogadási idő június 15-től szeptember 15-ig. Gyermekek szülő nélkül nem vállal. Ár megegyezés szerint.

**Deák Ferenc ny. tanító,** Betești, Betfalva, Jud. Odorheiu, u. p. Cristur (Székelykeresztúr), v. á. ugyanott. Szabadfürdő a Nagy-küllőben Sósfürdő 3 km-re. Erdők, hegyek. Négy szoba van, fogadási idő június 1-től november 1-ig. Szülők nélkül is vállal nyolc éven felüli gyermekeket. Ár 80 lej, 14 éves gyermek részére 60 lej, négyszeri étkezéssel. Üres szalmazsákokat és ágyneműt hozni kell.

**Dóry Ernőné v. tanító,** Odorheiu, Székelyudvarhely. Sósfürdő, szabadfürdő, Szejké-fürdő. Erdős-hegyes vidék. 6-8 vendéget fogad, 4 szoba van július 1-től szeptember 1-ig. Hat évesétől 14 évesig gyermekeket is vállal, szülők nélkül. Ár felnőtt 70, gyermek

részére 50. Gyermekek naponként ötszöri, felnőtték négyszeri étkezést kapnak. Autóbusz-járat naponként Szovátra.

**Öz. Csillag Józsefné, banktisztviselő neje,** Odorheiu. Vendéglátó Homoródfürdőn nyaral. A helyről az első számú ajánlatban kap leírást az érdeklődő. 2-3 szobát adna ki. Fogadna 10 leánykát, 8-15 éves korig, június 15-től szeptember 1-ig. Ár fejenként 75 lej, háromszori étkezéssel. Székelyudvarhelytől autóbusszközeledés.

**Zajzon Árpád gépész,** Belani, Bélafalva, Jud. Treiscaune. U. p. Poian, állomás Belani. Fürdőni lehet Poianfürdő, Fortyogó, Csizsár. Kirándulni lehet: A Kárpátok szebbnél-szebb pontjaira: Nemere, Nagy Sándor, Ló-bérc, Veresviz, stb. Erdő és hegység a lakástól 300 méter távolságra. 2 szoba, 2-3 tagból álló család részére, június 15-től október 1-ig. Szülők nélkül nem vállalja a gyermekek nyaraltatását. Ár 85 lej, gyermek után naponta 60 lej, négyszeri étkezéssel. Szép egészséges lakás, mindennap friss „Venus” borviz. Szebbnél-szebb kirándulási lehetőségek, különösen turisztikát kedvelőknek. Pisztrángban bővelkedő havasi vizek. Vezetőnek, ki a legaprólékosabban ismeri a Kárpátok vadregényes, szebbnél-szebb pontjait, a vendéglátó ajánlkozik. A község körorvosi székhely.

## Budapest felkészülve várja a Nemzetközi Vásár hatalmas idegenforgalmát

Zilahy Dezső, a Székesfőváros idegenforgalmi Hivatalának igazgatója nyilatkozik a Nemzetközi Vásár vendégeinek ellátásáról

Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalában hetek óta kettőzött erővel folyik a munka. Alig, hogy lebonyolította a hivatal a husvéti ünnepek és az április végén tartott sport-ünnepségek élénk idegenforgalmát, megkezdődött az év legnagyobb idegenforgalmi eseményének, a Budapesti Nemzetközi Vásárnak munkája. A vásárral kapcsolatos idegenforgalom lebonyolításáról megkezdte Zilahy Dezsőt a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatóját, aki munkatársainak a következőket mondta:

— Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalához már több mint 10 napja tömegével érkeznek a jelentkezések Budapestnek és az országnak a Nemzetközi Vásár alkalmából való meglátogatására. Azok a nagyszabású kedvezmények, amelyeket a vásárigazgató nyújt és az az ötletes messzeágazó és intenzív propaganda, amit a Nemzetközi Vásár vezetősége kifejtett, minden jel szerint tökéletes sikert fognak hozni. — A Nemzetközi Vásár igen helyesen meg-

érezte, hogy nagy idegenforgalom csak az olcsóság jegyében érhető el, s ezt az elvet következetesen és minden vonalon érvényre juttatta. A vidékről és a külföldről naponta kapjuk a bejelentéseket és ennek megfelelően tesszük meg az előkészületeket. A vásár egész tartama alatt lesznek kirendeltségeink a pályaudvarokon és hajóállomásokon. A kirendeltség helyiségeit feltűnően fogjuk megjelölni és minden érkező vonatnál hatalmas táblák fogják tájékoztatni az utasokat arról, hol keressék az idegenforgalmi hivatal kirendeltségeit. Az államvasutak és a pályaudvarok főnökei a legnagyobb előzetességgel bocsátották rendelkezésünkre a megfelelő helyiséget, ahol az utasok szállásigényeinek kielégítéséről azonnal gondoskodás történik. A vásár minden látogatója, aki idegenből jön, kíváncsiságához képest kap megfelelő lakást. Minden előkészület megtörtént tehát, hogy a májusi vásár hatalmasnak ígérkező idegenforgalmát zökkenés nélkül és kifogástalanul bonyolítsuk le.

## Sport

### Az ONEF-stadion nem alkalmas a Balkán Kupa mérkőzéseinek megrendezésére

Bukarest, május 6.

Alig egy hónap választ el a Balkán Kupa mérkőzősorozatának megkezdésétől és még mindig rendkívül sok jelentős ügy nincs végleg elintézve.

A pálya-kérdés kezdettől fogva a legnagyobb problémája volt a rendezőbizottságnak. A hatszázezer lakosú Bukarestnek, Románia fővárosának nincs egyetlen egy olyan sportpályája, melyen meg lehetne rendezni a Balkán-Kupa.

A télen rendkívül sok vita után úgy döntöttek, hogy az ONEF (Testnevelési Tanács) pályán rendezik meg a mérkőzéseket, mert ennek a talajja, megközelíthetősége a legalkalmasabb erre a célra. Nagy hibája e pályának, hogy nincs tribünje s csak ideiglenes fapadok szolgálták a kényelmet, azonban elhatározták, hogy a tavasz folyamán felépítik a fedett betontribünt és kibővítik a férőhelyek számát 12.000 főnyi közönség számára.

A munkálatok meg is kezdődtek és élénken folytak. Mára azonban kiderült, hogy mégsem lehet a munkával annyira elkészülni, hogy 12.000 embert lehessen elhelyezni, hanem legrennebb 5100 nézőt.

A Balkán Kupa rendezőbizottsága

## RAKETT-HUROZÁS

SELYEMHURRAL . . . 220 lej

ANGOL RAKETT-HUROZÁS máj. . . 270 lejtől

Videknek 24 óra belül a beküldött útiket postázom

BRASSÓ, Sportáruház, Str. V. Mihai (Kolestor-nica) 20. sz.

most rendkívül kellemetlen helyzetbe került, mert ilyen kis közönség mellett anyagilag rosszul önnnek ki, ráfizetnek a versenyrendezésre. Most az az ötlet merült fel, hogy a Venus-pályát bővítik ki olyanná, hogy megfelelő legyen az anyagi sikert is biztosító kellő számú közönség befogadására.

### Tizedik mérkőzését is megnyerte a magyar vízipóló-csapat

Hamburg, május 6.

A németországi turán levő magyar vízipólócsapat tizedik mérkőzését is megnyerte. Ellenfele a hamburgi Ottentener Verein csapata volt, melyet 8:0, féldíó után 10:1 arányban legyőzött. A csapat legközelebbi ellenfele a nagy német válogatott lesz s ekkor talán megszakad győzelemsorozata.

### Brassó vasárnapi sportprogramja

Brassó, május 6.

Három elsőosztályú és egy másodosztályú bajnoki mérkőzés kerül sorra vasárnap Brassóban az Olympia-pályán.

Délelőtt 11 órakor a másodosztályú Venus és a Spárta játszik. Két jóképességű csapat találkozása szép sportot ígér.

Délután féltekőkor kezdődnek az elsőosztályú mérkőzések. Elsőnek az IAR és az Izvorul lép pályára. A repülőgépgyáriak biztos győztesek. Félgyakor az Izorria áll szembe a feljavult Olympiával. Az utóbbi győzelme alig kétséges. Félhatkos izgalmas mérkőzés kerül sorra. A BMT és az Astra találkoznak. Nagy harc lesz. A munkáscsapat gyenge formában van csatársora, középfedezete gyenge, az Astra viszont jól kiegyensúlyozott együttes, mely a tavasszal jó formát mutatott. A küzdelem nyílt. A rutinosabb munkáscsapat felé alig billen a győzelem reménye.

## Rövid sporthírek

Szombaton Szófiában török-bolgár válogatott labdarugómérkőzés lesz. A játékot Klein Árpád budapesti bíró vezeti.

Oroszország is résztvesz a római labdarugó-világ bajnokságon. Ezt írja egy prágai lap. Természetesen előbb a nemzetközi szövetség jóváhagyása szükséges.

A Davis Cup mérkőzések során e héten az olasz-jugoszláv, magyar-japán, német-egyiptomi, lengyel-holland, osztrák-belgádán-ír kerül sorra.

Az IAR, brassói repülőgépgyári csapat tárgyalásokat folytat a Franciaországban edzősködő Wetzer Rudolf volt sokszoros válogatott labdarugócsatárral, akit edzőjéül akar Brassóba hoztatni. Arról is szó van, hogy Brassóba jön Wetzer III is, a Banatul játékos.

Juhász, a kiváló középfedezet a Juventusban marad.

## KÖZGAZDASÁGI HÍREK

(Budapest) A kötött gazdálkodás által mind nehezebbé vált kereskedelmi érintkezés és megbénult forgalom arra a meggyőződésre vezette Magyarországot, Ausztriát, Csehszlovákiát, Jugoszláviát és Romániát kereskedőit, hogy konferenciára gyűjenek össze és állást foglaljanak a dunai államok közötti forgalom megkönnyítése érdekében. A magyar kereskedők köréből kiinduló mozgalom eredményeképpen a konferencia rövidesen Bécsben összeül és ez lesz az első alkalom, midőn az összes dunai államok kereskedői együttesen vitatják meg érdekeiket. Eredetileg arról volt szó, hogy a mezőgazdasági és ipari érdekeltségeket is bevonják a tanácskozásba, később azonban ezt a tervet elvetették. A konferenciával szemben élénk érdeklődés nyilvánul meg és remélik, hogy a bécsi konferencia határozatai komoly alapot nyújtanak a dunai államok közötti kereskedelmi közeledésre, annál is inkább, mert Németország elzárkózás politikája szinte kényszeríti az együttműködésre a dunai államokat.

\*

(Berlín) A német mezőgazdasági termelés védelmében a tisztított lencse vámját 8-ról 12 RM-ra emelték mázsánként, továbbá 5-ről 10 RM-ra emelték mázsánként a búkköny beviteli vámját is. A lucerna vámját 18-ról 30 RM-ra, a kömény vámját 4-ről 20 RM-ra emelték.

## Olcsó nyaralás a FÉLIX GYÓGYFÜRDŐBEN

Biztos gyógyulás mindenféle reumatikus bántalmak ellen. Olcsóbb, jobb, kényelmesebb, mint bárhol. — Elsőrendű pénzió, (szoba, fürdés és nagyszerű étkezés, dietikus is.)

Május hónapban naponként 160 lej  
Június hónapban naponként 180 lej  
Július, augusztus hónapokban naponként — — — 220 lej

Gyermekek nyaralását teljes feladéssal vállaljuk román, német, francia felügyelettel, nagyszerű ellátással.

## Napi penzió 100 lej.

Különféle szórakozások a vendégek részére: Tenisz, strandfürdő, elsőrendű jazz-zene, minden este tánc.



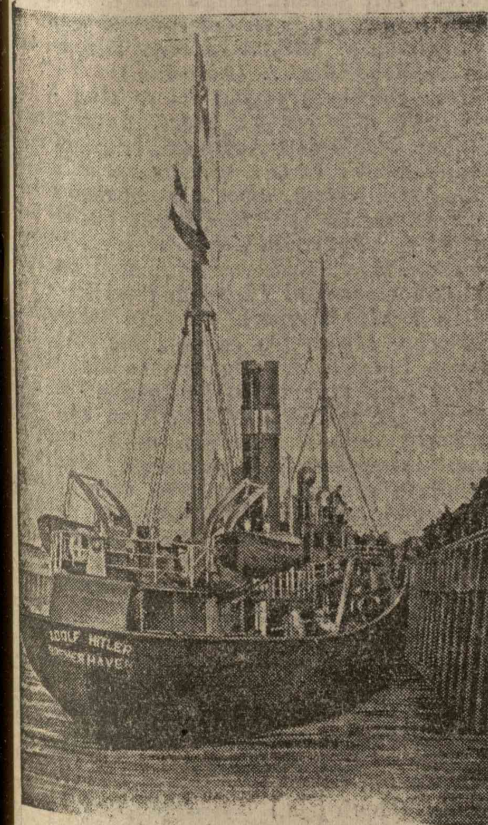
# Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

## Az elmúlt hét fotográfiája



Ebben a leépítéssel világban a hírhedt hamburgi betörőnegyed sem kerülhetett el a sorsát, amennyiben higiéniai okokból rövidesen lerombolják és szellősebb egészségesebb épületeket emelnek helyette. Képünk a veszedelmes városrész egyik szűk sikátorát mutatja, amely esténként valószínűleg találkozóhelye volt a börtönviselt raboknak. A betörőnegyed házaiban ezútszerint 1200 kétes egzisztencia tartózkodik.



Bremában megkeresztelték Németország legnagyobb halászgőzösét, amelynek a Hitler Adolf nevet adományozták. A hajó 12 tengeri mérföld sebességet fejt ki óránként.



Két aktuális fej az elmúlt hétről. Baloldali fényképünkön Vargás brazilai közársasági elnök látható, aki az elmúlt héten autójával együtt egy szakadékba zuhant. A szerencsétlenség következtében az elnök mindkét lábát eltörte. — Baloldali Gog-ot, a nemzetközi csavargómozgalom stuttgarti vezetőjét ábrázolja. A csavargók patrónusát most feleségével együtt letartóztatták, mert állítólag baloldali tevékenységet folytatott.



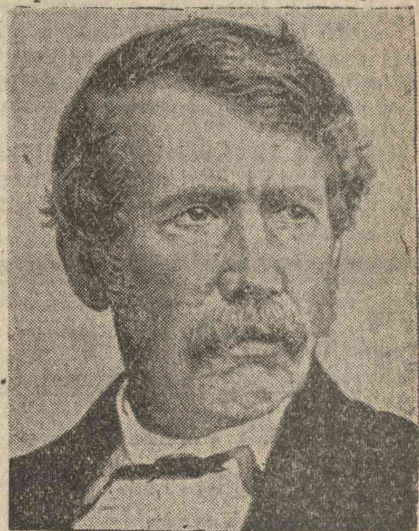
Most volt száz éve annak, hogy Weber és Gauss göttingai professzorok, akiknek a villamos távirót köszönhetjük, kutatásaik során döntő eredményre jutottak. Találmányuk valószínű forradalom volt a hírszolgálat terén.



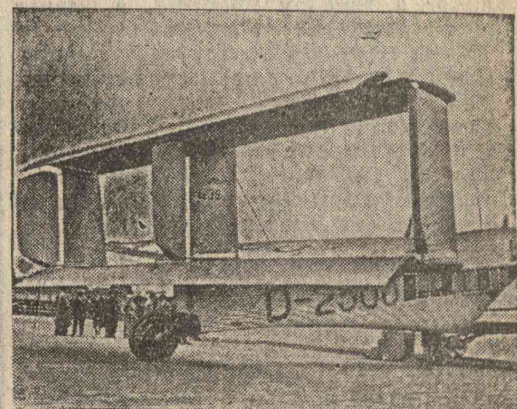
A tempelhofi mezőn avatták fel ezt az óriási Junkers-gépet, amelyet „Hindenburg tábornagy” névre kereszteltek. Képünkön Hindenburg látható, amint Brauer kapitány (a gép vezetője) társaságában megtekinti az impozáns repülőgépet.



Képünk a berlini állatkert egyik medvéjét ábrázolja, amely a multkor súlyos szerencsétlenséget okozott. Egy fiúcska diót dobálgatott az állatnak. A medve egy darabig nyugodtan fogyasztgatta az izeseledelt, egyszer azonban a rácshoz kapott és tövig leharapta a gyermek jobbkarját. A mérnyelő medvének egyébként pontosan 10 mázsa a súlya.



A napokban volt Livingstone David a híres Afrika-utazó halálának 60 éves évfordulója. Livingstone fedezte fel a Viktória tóvizését. 1871-ben az egész világot bejárta eltűnésének a híre, amikor is Stanley, az ugyancsak híres utazó bukkant a nyomára. A két híresség az öserdőben találkozott egymással. Ezt a jelenetet „Tizenöt éves kapitány” című regényében Verne Gyula is megírta.



Fenti képünkön tisztán szemügyre vehető a Hindenburgról elnevezett Junkers-repülőgép nagysága, ha összehasonlítjuk a mellette álló, valószínűleg eltörpülő emberekkel. A gép 41 utast vihet magával s azonkívül, hogy teljes kényelmet biztosít, egy tűzmentes dohányzófülké is van rajta.



## Roosevelt dolgozik, Hoover pihen

Amerika etnökei alig érik el  
a hetvenedik esztendő

Az Egyesült Államok elnöki tisztsége emberfeletti munkát igényel s mi sem szemlélteti jobban a magas méltóságért járó nagy árat, mint az, hogy Amerikának jelenleg egyetlen élő ex-elnöke sincs. Szervezetük megörlődik és aránylag fiatalon halnak el.

Végigtekintve az U. S. A. elnökeinek sorát, a mártírhálált halt Lincoln Ábrahámól kezdve, csak nagyon kevés érte el a hetvenedik élet. Lincoln 56 esztendő volt, amikor meggyilkolták, utóda, Andrew Johnson 66 évet élt. Ulysses S. Grant tábornok 63, Rutherford B. Hayes 70, James A. Garfield 49, Chester Alan Arthur 56, Grover Cleveland 71, Benjamin Harrison 67, William McKinley-t 58 éves korában gyilkolta meg egy anarchista, Theodore Roosevelt 61, William H. Taft 72, Woodrow Wilson 67, Warren G. Harding 58 és Calvin Coolidge 60 éves korában távozott az élők sorából.

Kevés alkotmányos uralkodónak van oly kiterjedt hatásköre, mint az Unió elnökének, de talán éppen ez, az alkotmány által rá rótt nagy feladat morzsolja az idegzetet. Keserűen írja emlékirataiban Coolidge, hogy bár az elnöknek jó tanácsadói vannak, a végső döntés és elhatározás szava az övé s egyedül viseli a felelősséget.

A nagy állami és sokszor a világ sorát befolyásoló ügyeken kívül rengeteg aprólékos munka hármlak az első polgárra, akinek egy amerikai író megállapítása szerint, az ország legszorgalmasabb levélírójának és a világ egyik legnagyobb állásosztogatójának kell lennie. Most, tizenhárom esztendei koplalás után ismét a demokrátiát jutottak a husos fazékhoz, csak természetes, hogy tülekednek a hívek a különböző állásokért.

Az elnök által aláírásra váró okiratoknak se szeri, se száma s hogy mennyi kicsinyesre fecsérlődik el az elnök ideje, arra nézve jellemző, hogy csak tíz év előtt hatálytalanították azt a rendelkezést, amely minden elhalt indián végreindítását elnöki láttaozást ír elő.

Most új gazda vonult a Fehér Házb. Franklin D. Roosevelt gyermekparalízisből eredő bénasága leküzdését a mindennapi uszásnak tulajdonítja és minthogy eddig nem volt uszodája a palotának, most lázas sietséggel fedett uszocsarnokot építettek.

Hoover a kaliforniai Palo Alto-ban lévő hajlékában pihen most ki a négy, súlyos kormányzati gondokkal telt esztendő fáradalmait.

## ASSZONYOKNAK

# Helyszini közvetítés Schiaparelli tavaszi divatbemutatójáról

Érdekes intimítások a párisi divatdiktátor legfrissebb kreációiról

Páris, április 6.

A híres párisi divattervezők egén az utóbbi években néhány új „csillag” ragyogott fel, akik rögtön sikerrel vívtak ki maguknak helyet a régi „nagyok” között. A vezető divatlapok pedig, mint a „Vogue”, vagy a „Femina” gondoskodtak arról, hogy ezek az újdonsült cégek népszerűséget szerezzenek. Ezek a hirtelen divatba jött szalónok hasonlítanak kissé az „új gazdakog”-hoz. Vagyis: még gögösbek, még megközelíthetlenebbek, mint a „régiek”. Még féltékenyebbek a modelljeikre, meg a kreációikra, úgy Heim és Mainbocher, mint Schiaparelli, vagy Dupuy-Magnin.

Alkalmunk nyílt Schiaparelli tavaszi modelljeit megtekinteni (a nyáriakat külön bemutatóra ígérte). Ezekről akarok most a B. L. olvasóinak beszámolni.

Annyi mindenesetre leszögezhető, hogy a végtelen egyszerűség az, ami Schiaparelli ruháit jellemzi. De figyelem hölgyeim! Az egyszerűség csak látszólagos, mert ezzel szemben a részletek-nél olyan körülményességet fejt ki, amely minden egyes ruhának feltűnően egyéni karaktert kölcsönöz. Részletek, amelyek az öv, övzárak, a ruhára alkalmazott csukásban rejlenek. Tudatosan használok a „csukás” szót, mert a gombolásról a legjobb akarattal sem lehet beszélni. A gombok ebben a kollekcióban teljesen nyomavestett. Helyét a legfantasztikusabb fa- és fémzárak töltik be, amelyek részint a klipsz-nek hasonmásai, részint pedig szépen esztétizálóztató óriási fadarabokból állnak, amit angyali természetességgel bujtatnak keresztül a gomblyukon. Ugyanez a módszer ismétlődik az övekben is, amelyeknek a szélességére nézve Schiaparelli nem állít fel „szabály”-t. Van egészen keskeny, van rendes méretű és van borzasztóan széles is. A fantasztikus zárok mellett van sok olyan is, mely átfűzött bőrszíjjakkal záródik.

Még egy utájsra szeretném a hölgyeket figyelmeztetni. A *kapcsok polgárjogot nyertek!* Vagyis: a ruha és a szoknya oldalán fevő kapcsolás nem rejtőzködik el szemérmesen, hanem akár fém akár csont-anyagból legyen is, a régi kapcsolónál nagyobb és szebb rajzu kivitelben, láthatóan *varrják fel azokat*.

Schiaparelli tavaszi bemutatója — mely főképp kosztümöket és egyszerű ru-

hákat ölel fel, feltűnően rövid szoknya-

val örvendeztetni meg a divathölgyeket.

A látszatra legtöbbször borzas, vagy durva szövésű anyagok ugyszólván teljesen kiszorították a selymet. Színekben tulteng a barna, sötétszürke és természetesen a fekete is. Itt is ellentétes színössze-  
télékkel találkozunk és az alábbiakban idevázolt néhány modell leírásából is ki-  
tűnik, hogy a világos szoknyához milyen természetességgel viselik a sötét bluzokat.

Mint ahogy Schiaparelli szalónjának a berendezése a mai színvonalu stílust követi, úgy a bemutatott modelleknek sem költ poétikus hangzásu neveket. Az egyes ruhákat egyszerű számokkal jelzi (a számot a mannekin úgy tartja a kezében, mint akár egy cégért).

A „71”-es kosztüm világos drapp. Bolyhos szövete simán esik a háttába szabott szoknyarészhez. (Jegyezzük meg, hogy e puha, bolyhos divatanyagok nem is alkalmasak egy berakott szoknyához). Vastag lenvászonból készült, rövid ujjú ingbluz egészíti ki ezt a kosztümöt, amelyhez saját anyagából kötött nyakkendő járul.

A „74”-es sötétbarna és sötétlevendulakék színben csizozott szoknya, amelyhez levendulakék vászon ingbluz és egy meglehetősen széles barna bőrvet viselnek. (A széles öv csak teljesen vékony nőknek való).

A „37”-es ugyancsak beige kosztüm, hozzá négerbarna hosszú ujjú selyem ingbluz. Ilyen színű a kabát belése is. A kabát alig ér a csípőig és hihetetlenül kiszélesített vállai vannak. A széles vállak különben is Schiaparelli összes modelljeit jellemzik.

A „34”-es, egy sima szürke ruha, egész testhez szabott szoknyával, amelyet egy élénk piros kötött mellényke egészít ki.

Az „59”-es kosztüm rövid, két kis zsebbel diszitett világoskék kabátjához sötétbarna szoknyát és ugyancsak világoskék ingbluzt hordanak.

Nagyon egyszerű az „57”-es fekete kosztüm, rövid kis kabáttal, amelyet egy 10 cm. széles fémlappal diszitett zár ékesít. Nagyon eredeti a hozzátartozó fehér, nagyon durva vászonszerű anyagból készült rövid ujjú bluz is, amely halványan emlékeztet a „parasztbluzok” huzott nyakú válfajára. Csak hogy itt, a befűzött huzás,

jóval a nyakkezdet alatt van.

A „81”-es egy fekete selyem ruha, amelyen egy széles fekete bőrvet láthatunk. Hosszukásan elvégződő, fehérrel himzett gallér fut le rajta egészen a derekig.

Az egész bemutatón csak két háromnegyedes kabáttal találkoztam. Az egyik egy beige-barna angol szövet-dressz. A háromnegyedes kabát meglehetősen elláll, de alatta egy hasonló anyagból készült csinos kis kosztümöt láthatunk egész rövid kabáttal. A váll kiszélesítése a felső kabátban van. A szoknya globkniban esik és kissé príncessz szabásban, derekon fölül éri a drapp-kécsikok ingbluzt.

A másik háromnegyedes kabát egy nagyon bő, fehér ruhadarab, mely a raffinált raglanszerű váll ellenére is teljesen előnytelen viselet.

Ezt a fehér kabátot kísérő „42”-es modell egy rózsaszín, egyszerű, sima, rövid ujjú nyári ruha, sötétbarna bőr-övvel.

Általában a ruhák egyszerűbbek, mint a kabátok, amelyek, ismétlem, széles vállak következtében, amelyeket gyakran magas dudorba felvitt ujjakkal is ki-  
hangsúlyoznak, valóban fantasztikus benyomást keltenek. Így, egy sötétkék kabát, az „5”-ös, amelynek szoros príncessz szabása nagyon karcsúsítja az alakot, viszont túlméretezi a vállat. Ezt a kabátot egy fehér-kék csikos organdi gallér és közelítővel ellátott ruha egészíti ki.

„Kis estélyi”-nek nagyon megfelel a „64”-es, amely öv nélküli príncessz szabású fehér marocain. Az ujjai zöld-piros mintás paraszt-szallagból lépcsőzetesen varrt puffokból áll. A toalettet ugyanilyen szallagból készült retikül egészíti ki. A „85”-ös halvány rózsaszín estélyi ruha, sötétbarna lakk-selyemből készült, dus csokorba fűzött és barna bársony boleroval. Elragadó a „29”-es levendula színű crepe szatin ruha is, amelynek egy levendula alapu piros kockás selyem boleroja van. A „88”-as halvány sárga, (tearózsaszínű) ugyancsak príncessz-szabású estélyi ruha, amelynek válláról a szivárvány össz-színeiben diszelgő régies bársonyszallag fűzők hullanak alá.

Halvány, orgonalila, majdnem rózsaszínbe olvadó a „61”-es selyem marocain estélyi ruha, melyet egy sötétlila bársony kabátka kísér.

Mándy Ilona

## Gépkorszak

TRAGIKOMÉDIA

Írta: NEMES FERENC

SZEREPLŐK:

A tanár.  
Az asszisztens.  
A gépnő.  
A szobalány.

Idő: 1933. Színhely: A nagy tudós laboratóriuma. A falon kapcsolók. A szoba közepén lévő asztalon a tudományos műszerek egész halma hever. A jöképű gépnő a szoba egyik sarkában áll mozdulatlanul. Ezüstszínű ruha van rajta, amit fogaskerekek és dróthuzalok ékesítenek. Amikor a függöny felgördül, a tanár élénken magyaráz az asszisztensnek.

Tanár: (Összszakállu tútyi-mutyi aggasztán.) Látja, kolléga ur? Ez a kis hat lóerős nő husz évi megfeszített munkának az eredménye! 1933-ban kezdtem ezzel a nagyszabású ötlettel foglalkozni s csak most, 1933-ban sikerült a dolog nyitására jönni! Bőszkebb vagyok rá, mint az elektromos fogpiszkálóra, pedig az sem nőtő dolog...

Asszisztens: (Pápaszemes figura.) Jaj, de érdekes! Szabad hozzányulni?

Tanár: De mennyire, hogy szabad! (Az asszisztens végigtapogatja a gépnőt, mely mocsanás nélkül túri.) Mondtam már, hogy ez a nő unikum a maga nemében. Ez csak akkor fogja kinyitni a száját, amikor jónak látom. Szóval ideális nő egyenesen feleségnek való. Magának elárulhatom bizalmasan, hogy csupán ilyen okokból konstruáltam...

Asszisztens: Csak nem?

Tanár: De igen, kedves kollégám! Egy asszony kell a háznál, nem igaz? Sosem találtam egyéniségemnek megfelelő nőt, hát készítettem egyet. Holnap megyünk

az anyakönyvvezetőhöz...

Asszisztens: Egy gépnek akar örök hűséget esküdni?

Tanár: Ugyan menjen már! Csak a világ miatt, kedves kollégám. Hiszen olyan, mint egy valódi nő! Hogy nem beszél annyit? Annál jobb...

Asszisztens: Szó se róla, Mester! De miből gondolja, hogy...

Tanár: Hát! Tudom, hogy mit akar mondani. Hát arról szó sem lehet. Előbb fognak a táncolásra leszkolni az emberek, minthogy ez a nő megcsaljon engem!

Asszisztens: Nem értem!

Tanár: Mit nem ért? Hogy csalhat meg valakit egy olyan nő, akibe nem helyeztem sem szívet, sem pedig agyat. Elektromos hullámokkal kormányozom s a hátsó gramofonlemez forog. Azt teszi és azt mondja csak, amit éppen akarok...

Asszisztens: (nevet.) Szeretném látni!

Tanár: (sértődötten.) Kérem! (Az asztalon lévő készüléken motoszkál, mire a nő gépies léptekkel megindul.) Na?

Asszisztens: (fitymálolag.) Na.

Tanár: Vagy úgy? (nőhöz) Ki vagyok én?

Nő: (gépies hangon.) Te vagy az én uram és parancsolóm! A legkövetkezőbb férfi. Fiatal és erős! Olyan vagy, mint Ramon Navarro és a belvederci Apolló keresztezése!

Tanár: És ki vagy te?

Nő: Szürke pont vagyok a mindenségben! Gépies lény, igények és érzések nélkül. Bundákra és ruhákra fűtyülök, a Rivierára sem unszolkok senkit és házibarátom sincsen... Primitív teremtes vagyok, de jó feleség!

Tanár: Jól van, leülhetsz! (A nő helyet

foglal egy fotelben.) A tanár az asztalhoz megy s forgat egyet a kapcsolón.)

Asszisztens: (hüledezve.) Óriási!

Tanár: Ez bizony az, fiam s hozzá még egy nagyon csinos nő is. Többek között az az előnye is megvan, hogy így, üzemen kívül se nem hall, se nem lát semmit...

Asszisztens: Tényleg?

Tanár: Rögtön meglátja. (Csenget.)

Szobalány: (csinos fiatal nő.) Csengetni tetszett?

Tanár: Jöjjön ide, fiam!

Szobalány: (a tanár elé megy.)

Tanár: (ölebe veszi és hosszan csókolja.) Kimehet! (Asszisztenshez): Na látja! Melyik feleség tűrne ilyesmit ilyen szótlanul?

Asszisztens: Tanár ur, maga zseniális...

Tanár: (hülyén nevet.) Ugyan ne kisébbítse az érdemeimet... (Sejtelmesen): Képzelse csak el, hogy milyen boldog leszek vele! A hosszú téli esteken... Amikor lobognak a kandallóban a fahasabok. Végismogatom a hátát és bekapcsolom.

Asszisztens: Talán kikapcsolja?

Tanár: Nem, kérem, bekapcsolom a megfelelő áramot és a nő szeretni kezd...

Asszisztens: Irigylem magát, tanár ur!

Tanár: Azt elhiszem. De meghocsát, nekem most mennem kell! Az akadémián tartok előadást „Egy nő, aki nem csalja meg a férjét soha” címmel. Sietnem kell! Két perc múlva indul az utolsó rakéta arrafelé. Csak le ne késsem...

Asszisztens: Óriási! Én is meghallgatom. (Elmennek.)

(Néhány percig üres a szin, azután bejön a szobalány. Porszívót huz maga után.)

Szobalány: (takarítani kezd.) Mennyi szemetet csinál ez a vén hülye ezekkel a kísérletekkel. Nem csinállok egész nap egyebet, csak törölgetek! (A kapcsolót kezdi törölgetni.)

Nő: (hirtelen megindul.)

Szobalány: (felsikolt.) Jé, hát a nacsága él?

Nő: Mit bámul, maga tehén? Menjen ki a konyhába és lásson a dolga után!

Szobalány: Milyen botrány lesz, ha ezt az ur megtudja... (Kiszalad.)

Nő: (Idegesen járkál fel és alá.) A feleségem ezt az öreg paralitust! Milyen beképzelt! Azt hiszi, hogy hülye vagyok hozzá! Persze, mindig azt a lemezdarátatja velem, amit a gyomromba helyezett. De én már meguntam hasból beszélni és meguntam a lemezt is... Ideges vagyok. Azt hiszem, meg is kell operálnom magamat! (A vakbél tájékára teszi a kezét.) Szurást érzek a transzfórmátorom körül. De ez még hagyján. Ez a vén hülye még meg sem csókolta soha. Pedig arra még talán az öregek is képesek! De mit is beszélek. Nem kell az emberek csókja! Egy gép után vágyódom! (Megpillantja a porszívót.) Rád vágyódtam mindig! Egy ilyen szerelmes duruzsoló gépre! (Megindítja.) Gyere drága! (Ajkaizhoz érteti.) Szívjad ajkaimról a csókot!

Tanár és asszisztens (betoppannak és némán nézik a jelenetet.)

Nő: Csókolj édes! Csókolj tüzesen és vadul, amíg vér nem csörgedezik az ajkaimról!

Tanár: (ordítva.) Megállni!

Nő: (felugrik.) Nem én voltam!

Tanár: Mindent láttam! Én keltettelek életre és én foglak megfojtani! Te... Te... nő! (Megfojtja.)

Asszisztens: Mit csinál, tanár ur?

Tanár: Azt, amit kevés felszarvazott férj mer megtenni. És én holnap akartam az anyakönyvvezetőhöz menni vele. (Gyengén belerug a földön heverő nőbe.)

Asszisztens: (részvétellel.) Szegény tanár ur!

Tanár: Engem ne sajnáljon, barátom! Készíték én még egy gépletséget, de főből csinálom, az Isteni néki!

(Függöny.)



Mikor tér vissza a német trónra II. Vilmos, a császár?

# Hitler nem akarja restaurálni a Hohenzollerneket: Hitler kormányzó szeretne lenni

Ellentét II. Vilmos és a fiai között — Vilmos Európa leggazdagabb embere — A Hohenzollernek után még tizenhárom dinasztia törne Németországra

Berlin, május 6.

Körülbelül másfél esztendő óta, mióta a nagy német átalakulás az egész világ közvéleménye előtt lassan, fokozatosan végbement, az emberek érdeklődése egyre inkább Doorn, a kis hollandiai város felé fordul, ahol Vilmos császár lakik. Meg kell állapítani, hogy soha még el nem távozott európai fejedelmek sorsa és számított európai dinasztia jövője nem érdekeltte úgy a világ közvéleményét, mint most Vilmos császár és a Hohenzollerndinasztia problémája. Az öreg császár tizenhárom esztendő óta tavaly mozdult ki először doorni magányából rövid időre, hogy meglátogasson egy tengeri fürdőt, egyébként állandóan otthon tartózkodik.

A császár a valóságban igen megőregedett és, ha érthetően nagy érdeklődéssel kíséri azokat a fejleményeket, amelyek Németországban végbemennek, a hetvenöt éves ember ma már tulajdonképpen megszűnt aktív ember lenni. A császár állítólag emlékiratain dolgozik, amelyekből évekként elzöngélt már kiadott egy kötetet, egyébként pedig a restauráció iránt való érzelmeit inkább csak tradícióból tartja fenn.

## A CSÁSZÁRNÉ ÉS A NÉGY CSÁSZÁRI HERCEG DIPLOMÁCIAI MUNKÁJA

A mai Németország és Berlin magas társaságának legelőkelőbb asszonya a császárné, aki évenként ötször-hatszor is Berlinben van. Külön fejezetet érdemel a Hohenzoller-ház tevékenysége körül Vilmos trónörökös, Európa eme egyik legtitokzatosabb alakja, aki, mióta Németországban állandóan megjelenik minden demonstráción, jelen volt a potsdami templomban, a birodalmi gyűlés megnyitására a császári páholyban, ott van a frontarcosok, a Stahlhelm-szövetség és a német nemzeti párt minden nagyobb gyűlésén. Vilmos császár fiai tulajdonképpen két táborra oszlanak: a nemzeti mozgalom szempontjából. Vilmos trónörökös a nemzeti párt és nemzeti szocialisták is egyaránt a maguk emberének tartják, a trónörökös azonban nagyon vigyáz méltóságára és aktív politikával sohasem foglalkozik.

A két másik fiú: Eitel Frigyes és Oszkár porosz hercegek a Stahlhelm-szövetség, illetve a nemzeti párt vezérei. Eitel Frigyes ott lehet látni a Stahlhelm-haderég minden fölvonulásán.

Oszkár herceg, — akit a császár fiai közül a legtehetségesebbnek tartanak, — állandóan Potsdamban lakik, ő a feje a Johannita lovagrendnek és ő tartja fenn a legközvetlenebb kapcsolatot a világháború nagy hadvezéreivel.

A legtöbbet azután persze Ágost Vilmos főhercegről beszélnek. Auwírol, aki a nemzeti szocialista párt tagja, az S. A. hadseregben századosi rangot visel, tagja a porosz országgyűlésnek, külön reszortja van a mozgalom irányításában, a politikai akcióban s az országgyűlés folyosóján barna ingben, hatalmas aktatáskával szókott megjelenni, népgyűléseken szónokol és éppúgy elvégzi a rá kiosztott munkát, mint Hitler bármelyik alvezére, vagy fantasztikus tisztje.

## II. VILMOS VAGYONA: FÉLMILLIÁRD MARKA

A négy Hohenzoller-herceg végzi tehát tulajdonképpen a restauráció diplomáciai munkáját.

A Hohenzoller-ház jelentőségét a mai Németországban nem lehet lebecsülni. Ez a befolyás elsősorban a németek tradíció-tiszteletére vezethető vissza, másod-

szorban arra az óriási vagyonra, amellyel a Hohenzollernek rendelkeznek, harmadikban azokra az összeköttetésekre, amelyek a mai Németország vezetőit a császári családhoz kötik. Emlékeztet, hogy ez előtt nyolc esztendővel a német népet megszavaztatták, hogy vajjon az uralkodóházak vagyonát eldobozzák-e, vagy sem és a társadalom nagy többsége az eldobás ellen nyilatkozott meg. Ilyenformán a Hohenzollernek, a Wittelsbachok, a szász királyi család és a többi, kisebb uralkodóházak földvagyona is megmaradt.

## A császár maga akarja visszaloglalni trónját

Ha a restauráció ma, vagy holnap aktuális kérdéssé válna, akkor a német népet csak úgy tudná elképzelni, hogy a császári trónra vagy a trónörökös, vagy a trónörökös legidősebb fiát ültessék, azonban

azt ugyiszoan senki sem hiszi és senki sem akarja, hogy maga Vilmos császár jöjjön vissza a trónra. Ezzel szemben az öreg császár azt a maga szempontjából érthető és tiszteletre méltó álláspontot foglalja el, hogy ő külső kényszer következtében hagyta el 1918-ban Németországot, ő a császári trónról sohasem mondott le, — amíg ő él, addig tehát ő a német császár! Ilyenformán Vilmos úgy képzei el a restaurációt, hogy neki kellene Berlin-

Vagyonát a mai pénzértékben körülbelül ötszáz millió márkára lehet becsülni, ez a vagyon tehát

nagyobb, mint bármelyik német nagyiparosé, vagy bankáré, sőt II. Vilmos talán az európai kontinensnek is leggazdagabb embere.

A császár mellett már sokkal szerényebb vagyonnal rendelkezik a trónörökös és a többi császári herceg; azonban amíg a császár él, addig természetesen ő az uralkodóház feje és a hitbizományi vagyon fölött egyedül ő rendelkezik.

be, illetve Potsdamba visszatérnie, miután elfoglalta elbitorolt trónját, csak akkor mondhatna le arról, de nem mások, hanem csakis a maga szabad akaratából.

A császár nem is titkolja azt a tervet, hogy a restauráció esetén lemondana Vilmos trónörökös javára azzal, hogy a trónörökös ugyancsak mondjon le huszonöt éves fia javára.

A Hohenzoller-főhercegek Vilmos császárnak ezt a tervét azonban kivihetetlennek tartják és attól félnek, hogy a császár személyes visszatérése elrontaná a dinasztia esélyeit. Ezért mindenesetre van némi alapja azoknak a híreknek, hogy a császár és fiai között meghasonlás támadt a restauráció leglényegesebb kérdésében.

## Mi történjék a többi tizenhárom dinasztiaival?

A német restaurációnak azonban a Hohenzoller-kérdésén túlmenően még egy óriási komplikációja van és ez: a többi német dinasztia sorsa. A régi császári Németországban ugyanis összesen tizenhárom dinasztia uralkodott és a nagy kérdés az, ha most a császári restaurációt végrehajtanák, akkor

mi történne a többi tizenhárom dinasztiaival?

A Hohenzollernek, mint porosz királyokon kívül külön restaurálni akarnának a bajorok, akik vissza akarják hozni Rupprecht trónörökösét, a bajor királyságon kívül azonban ott van még a szász királyság, a württembergi királyság, a braunschweigi, oldenburgi, thüringiai, mecklenburgi, anhalti, lippei, badeni és schaumburg-lippei nagyhercegségek kér-

## A restauráció és a Harmadik Birodalom

A legnagyobb kérdés az, vajjon mi a véleménye és mi a célja Hitlernek? Nemrégiben a kancellár világosan kijelentette, hogy

a restaurációról ma szó sem lehet és a nemzeti szocialista vezérek mind azon a nézeten vannak, hogy az a forradalom, amely Németországban végbement, egészen új életformákat fog hozni a nép számára,

a jövőben tehát a nemzeti-szocializmus, a német fasizmus a fontos és nem a dinasztiai érdeke.

— A nemzeti szocialista hadseregben három porosz királyi herceg masíroz bajtársaival — mondotta Göring porosz belügyminiszter — és nem a bajtársak mennek a hercegek után, hanem a hercegek mennek a bajtársakkal együtt az új, harmadik birodalom felé!

Valóban az igazság az, hogy a Hohenzoller-főhercegek egyelőre teljesen alárendelték magukat az új Németország vezéreinek.

Minden valószínűség mellett szól tehát, hogy

dése, amelyeket mind meg kellene oldani. Most a politikai fejlődés azt mutatja, hogy a Hitler-uralom teljesen meg akarja valósítani a német egységet és végezni akar a szeparatizmussal. Ennek az egységre való törekvésnek nagy hátránya volna, ha most a kis német dinasztikák visszatérnének és önálló udvari és politikai körök fejlődésnek ki a birodalom határain belül. Az viszont ma még teljesen elképzelhetetlen, hogy a bajorok egyedüli uralkodójuknak elismerjék a Hohenzollernek, hiszen ebbe a problémába a nemzeti tradíciókon kívül belejátszik a vallási kérdés is. Amellett az új Németország egyik fontos programja az Ausztriával való Anschluss megvalósítása, amit a Hohenzoller-restauráció szintén megzavarna.

Németország a restauráció kérdését jó hosszú ideig nem fogja megoldani és Hindenburg halála után nem császárt és nem köztársaságot elnököt, hanem állandó, de nem uralkodói államfőt fog választani s a birodalom élére talán kormányzót állít, aki a mai viszonyok mellett csak Hüller lehet.

Berlinben olyan pletykák vannak forgalomban, hogy Hindenburg elnök dolgozószobájából telefonvonal vezet a doorni császári kastélyig és, ha ez a pletyka nem is igaz, annyi mindenesetre bizonyos, hogy

Hindenburg száz százalékgig ma is császárhű, éppúgy, mint Mackensen tábornagy és a német hadsereg és nagyipar több nagysága.

Ha azonban a Hitler-uralom túlélne ezeket a hatalmaságokat, anélkül, hogy a probléma közben eldőlné, akkor a dinasztikák befolyása erősen csökkenni fog és akkor már egy egészen új világ születik itt, amelyben a dinasztikák már nem fognak különösebb szerepet játszani.



**Hitler Európa...**

Akarja, hogy igazán jó és tökéletes rádiókészüléke legyen... Akkor hallgasson meg egy PHILIPS „Super-Inductance” 830. készüléket. Figyelje meg, milyen játszi könnyedséggel állíthat be rajta minden európai adóállomást.

PHILIPS Super Inductance 830

Brassó, Háromszék, Fogaras megyék rajonképviselője:

## ELIMA-cég,

BRASSÓ, Sütő utca (Strada Brutarilor) 2.

## Rehabilitálás a kivégzés után 20 évvel

Chapelan francia hadnagy még 1914-ben Arrasnál német fogságba esett. Mint-hogy ez alkalommal csapata is szétzilált, századparancsnoka, hogy a felelősségtől megmeneküljön, Chapelanra kente az egész esetre ödiúmat, azt állítván, hogy Chapelan minden kényszerítő ok nélkül rakta le a fegyvert. Időközben Chapelannak sikerült a német fogságból kiszabadulni és ismét a francia vonalhoz jutni, ahol ajultán rogyott össze. A hadbíró két órai tárgyalás után halálra ítélte. Az ítéletet nyomban végrehajtották. Ma, majdnem husz év után sikerült volt kollégájának bebizonyítani, hogy a kérdéses alkalommal vitélül harcolva esett fogságba. A hadbíró kimondta a rehabilitálást s az ártatlanul kivégzett ember anyjának járadékot folyósított élete végéig.



**Csak olyan pudert használjon asszonyom, melyet az arcőre elvétel**

Egy rossz minőségű pudert árt az arcőrenek, mert megtámadja az arc-szöveteket és ráncokat okoz. Tehát legyen elővigyázatos pudere kiválasztásában.

A D'ARGY pudert felülmúlhatatlan minőségű, kellemesen van illatosítva Cher Amour, Taifun- és Toutes les Fleurs-el. Ennek a pudernek csodás hatása van.



**Poudre D'ARGY**

A D'Argy pudert és a Cubanita kölnivizet használja minden szép asszony.

## Körzetképviselőt

keres angol rt., szab. petroleumkészülékek terjesztésére. Garanciával bíró, szervezőképes cégek ajánlatát kérjük „AGILIS” jelígre, București I, Casața Poștală 36 címre.



## Mi ujság tavaszban és gyapjuban?

Évente kétszer, ősszel és tavasszal, mindig megjön a gyapjuruha divatja. A meleg idők előtt és után ez az anyag igen jó átmenet.

Most már — minden visszaesés és szélső ellenére — hivatalosan és azonfelül is kimozdulhatunk? Az ilyen töprengés alól könnyen felmenthetjük magunkat, ténylegesen itt a tavasz. Ilyenkor nagyon sokszor nem tudja az ember egészen tisztán, hogy hogyan is kellene felöltöznie. Melegen? Vagy már egészen tavasziasan ha van gyapjuruha és vékony prém-ből készült keppünk.

A gyapjuruha szabása nagyon sokféle lehet. Az ilyen gyapju- és trikóanyagból készült ruhák mindamellett többnyire angolosan, sportszerűen készülnek. Ez az általános szabály, amibe aztán mi magunk vesszük bele a kivételeket, az egyéni változatokat. Bármennyire egyének vagyunk azonban, többé-kevésbé tisztelnünk kell a divat mai fő vonalvezetését. Az idén tehát nem készülhet a gyapjuruha nagy és puffos ujjakkal és nem készülhet nagyon testhezállón. Sőt, miután az általános divatelv az egyszerűség, ez a jelszó még fokozottabban érvényesíti magát a kötött-szövött, illetve gyapju-holmik világában, amelyek már anyaguknál fogva is kevésbé ünnepélyesek. Mindez nem jelenti azt, hogy az ujjakat ne tehetnők hangulatossá egy-egy elálló kézzel, vagy a vállról aláboruló fodor-szerű galérral; sőt az egész felsőruha nagyon könnyen megbírja — mondjuk — a nagy fehér piké-gallért.

A gyapjuruha szoknyája szintén ékes-szólóan bizonyítja, hogy az ilyen öltözet elsősorban sportra, kirándulásra, vagy városi „szaladgálásokra” készül s ezért egyszerűnek, praktikusnak kell lennie. A szoknyában rövid a praktikus; és valóban, a gyapjuruha szoknyái valamivel rövidebbek, mint a selymeszoknyák. Mint az egész mai divat, úgy ezek a ruhák is egyre jobban hangsúlyozzák a fiatalságot: a szoknyák tehát nemcsak rövidebbek, hanem nagyon sokszor berakottak is, ami már egészen diáklányosan hat.

Nagy vidámságot hozott a tavaszba a sok fehér gallér (piké és batiszt) és a sok gomb. A gomb tulajdonképpen még ki sem ment a divatból és máris újra erősen vezet. Mindenféle alakban kedvelik, de legtöbbször talán a ferdén levágott szélű gombok láthatók, amelyek mellett a magasan domboru és a mélyen homoru gomb is szerephez jut.

Ami a mintákat illeti, gyapjuszöveteknél is nagyjában ugyanazokat a rajzokat találjuk meg, mint a többi divatos idej anyagnál. A legdivatosabb gyapjuanyagok egyike a „granya”. Ez a szövet kásás hatást tesz, a legnagyobb sikert neki jósolják a nagy házak. A ferde csikózásu és ferde mintázatu anyag szintén divatos maradt. A gyapjuruha legtöbbször élénk színben készülnek. Nagyon kedvelik a pepitát s emellett még a barnát, szürkét, zöldet, pirosat, kéket, feketét és a „sottis” minázatot.

Ujtás, hogy az idén gyapjuruha-hoz is viselnek pelerineket, illetve megnőtt pelerint, vagyis keppet.

Igazán csinosak azok a „sottis” kabát-ruhák, amelyek kis pelerin tesz befejezetté. Ha azonban már nem pelerint, hanem keppet hordunk hozzájuk, akkor jó lesz egy kicsit vigyázni. Széplábu, magastermetű nők minden aggodalom nélkül viselhetik a keppet, míg az alacsonyabb és molettebb hölgyek, bármennyire tetszik is nekik ez az új darab, óvakodjanak tőle, mert elvágja és szélesíti az alakot.

A kepről még annyit, hogy nemcsak prém-ből, hanem gyapjuszövetből, illetve szövettől is készülhet. Ilyenkor szép, ha színben elüt a ruhától. Ugyanez áll különben a pelerinre. Eseteg olyképpen is változatossá tehetjük a színhatást, hogy a ruha felső részét a szoknyától elütő színben, a keppet viszont megint abból az anyagból csináltatjuk, amelyből a szoknyarész van. A gyapjukeppet prémmel is szegélyezhetjük, ami szintén nagyon jó hatást tesz.

### EGY KINAI UJSÁGÍRÓ GYALOGOS VILÁGKÖRÜLI UTJA

Doktor Wei Jakab kínai ujságíró már két év óta gyalogolja körül a földet. A négy legnagyobb kínai lap levelezője s eddig Indián, Sziámon, Perzsián, Palesztinán és Egyiptomon, továbbá több európai országban áthaladt. Már több interjút csinált és számos kormánytól kapott meghívást. Az a szándéka, hogy földközi-úti gyalogútjáról könyvet ír.

# MEGBUKOTT A PIZSAMA, JÖN AZ ÚJ CSATTOS FRAKKMELLÉNY

A welszi herceg ujtásai a férfidivat terén

London, május 6.

A férfidivat mindezeideig tartósan ellenállt a divat változásainak, ami valószínűleg a férfiak konzervatívabb lelkületéből következik. A férfinép nem adja oda sem magát, még kevésbé zsebt áldozatul a divat szélsőségeinek. Mindezek ellenére a férfidivatban is vannak változások. Mint a jólétesült divatkörökből kiszivárgott, a walesi herceg ruháinak néhány új darabja fog most divatot csinálni.

A legnagyobb feltűnést valószínűleg az a sötétbőrös sporting fogja kelteni, amelyet a walesi herceg krémszínű félke-mény gallérral visel golfozás közben. A vörös inghez fekete, vagy sárga nyakendő szolgál kiegészítőül. Hogy ebben az új öltözetben, illetve az öltözet új színének kreálásában mennyi kezdeményező része volt a hercegnek, az nem szivárgott ki a divattitkok műhelyéből, de tény az, hogy a sál új divatját teljes egészében az an-

gol trón várományosa találta ki. Az újdivatu sál gyapjuból készült, amelyen rávarrott „slingli” lesz. Ezen keresztül a sálnak másik végét úgy lehet megerősíteni, hogy játék közben ne essen le a nyakról.

Ujtás lesz a nyári szmoking-ingeken is, amelyek az idén már nem hordhatók keményítés nélkül. A puha szmoking-ingek ugyanis gyűrőtnek hatottak s így visszakapják régióta nélkülözött keménységet, sőt egy kerek szabású gallért is kapnak, amelyik ingre varrott gallér lesz. Ezáltal megszűnik a férfiak kellemetlen küzdelme a hátsó inggombbal. Ujtásul szolgál még a szmoking-ingen az is, hogy patent kapcsokkal csukódik.

A frakköltözetben egyelőre csak a mellény szabása változik meg, és pedig úgy, hogy a divatos frakkmellény csak egybe-szabott lehet és hátul záródik csattal. Elöl megmaradnak a gombok, — dísznek. Előnye ennek az ujtásnak az, hogy a

mellény tovább marad tiszta a gomblyukak körül, bár valószínű, hogy rövidesen kiderül — a hátránya is.

Valóságos forradalmi ujtást fog jelenteni a walesi hercegnek a hálórúhája, amely a letűnt pizsama helyébe lép. Ez a hálórúha voltaképpen selyemből, vászonból, vagy gyapjas anyagból készült köpeny, amely földig ér. A kelme egyhanguságát vagy a saját anyagából, vagy színes anyagból készült öv élenkíti. A letűnt pizsamához egyébként magasnyakú bluzt hordtak az elegáns világ férfitagjai, amelyeket most némi változtatással pullover helyett és sportingek helyett fognak viselni. Ennek az orosz szabású bluznak a színe bőrös lesz, fekete gombokkal, gallérral és kézzel.

Eddig tart az ujtások sora, amely bizonyára nem fog túlságosan nagy fejte-rést okozni a férfiaknak, különösen nem azoknak, akik nem golfoznak és a régi divatu hálógíngben is igen kitűnően tudnak aludni.

## A gyűrű, vagy mi lett volna, ha...

Kinos temesvári bűnügyi történet bűnügy nélkül

Temesvár, május 6.

Tanulságos történet arról, hogyan ke-veredhetik valaki a legszörnyűbb gyanu-ba ártatlanul. A bridgezők tudják, hogy minden partit kétszer szokás lejátszani. Először a tulajdonképpeni parti alatt, másodszor a játék után, mikor rekon-struálva a kártyalapokat, elméjükben még egyszer végigfut az egész, de most már azon az alapon, hogy „mi lett volna, ha...” Mi lett volna, ha akkor tovább li-citálnak, vagy tegyük fel, ha nem a káró bubot hívják ki akkor, hanem a treff kilencet?... Istenem, istenem, talán az egész világgazdasági helyzet másképp alakult volna!

Ennek előrebocsátása után térjünk át a szóbanforgó esetre. Történik az ismert ügyvédné hajnalba nyuló bridge-délután-ján. Ott asztalnál dul nekisülajultán a csata. Kiosztják a kártyalapokat. Ebben a pillanatban már mindenki vak és süket. Társadalmi válaszfalak leomlanak. Elsi-mulnak az ellentétek és asszonyok, akiknek egyébként megvan egymásról a véle-ményük, egy közös szent célban forrnak össze. Csak a háziasszony, szegény, nem olvadhat át teljesen mákonyos kábulatba, mert olykor kénytelen egy kicsit háziasszony is lenni!

Egy ilyen pillanatban történt, hogy az ügyvédné rövid lelki tusa után a szend-vices asztalkát vendégei elé gördítvén,

utána gyors kézmosásra a fürdőszobába sietett. Zafirköves gyűrűjét a mosdó fe-lletti üveglapra tette és kézmosás közben, a bridge kéjétől félig még alétan, arra gondolt, mi lett volna...

és lejátszván magában azt a bizonyos „mi lett volna, ha”-partit, szórakozottan megtörli kezzeit és siet vissza asztalához, folytatni a játékot.

A gyűrűt otffelejti.

Hajnali két óraker a bridge-délután még javában tart. Csak a szőke gyárosné fészkelődik, mert váratlanul anyai köte-lességeire eszmél. Eszébe jut Pistike, akit tegnap óta nem látott. Hát az nem lehet, hogy egy jó anya ne láthassa az ő gyer-mekét! Különben is ilyenkor már illő ha-zamenni egy családanyának. Pláne, ha nyerésben van a családanya. Persze, van benne annyi tapintat, hogy angolosan távo-zik. Vagyis a fürdőszobában kereszti. Ott még egy gyors kézmosás, hajfürtek rendbehozása és... szeme hirtelen meg-akad a gyűrűn.

— No nézd csak, — mondja magában, — anélkül szórakozott vagyok, még ittfe-lejtem a gyűrűmet!

A mosdó feletti üveglapon ott hever a retikül is. A gyárosné kinyitja és a gyi-rű beropul. Távozóban már nem Pistikére gondol a jó családanya, hanem az utolsó partira, miközben azon morfondíroz: mi lett volna, ha?...

### Kozmetika

Rovatvezető: Dr. med. H. RSKOVITS ERZSI

## Az egészséges bőr ápolása

Míg a bőrgyógyász a beteg bőr ápolását végzi, addig a bőrgyógyász-kozmetikus praxisába egészséges bőr is kerül. A beteg bőr kezelése kuratív, azaz gyógyító, az egészséges bőr megóvása profilaktikus jellegű, ami annyit jelent, hogy az orvos a bőrt kezeléssel (masszázs stb.) külön-böző külső behatásokra edzetté és ellent-állóvá teszi.

Különösen az arcbőr, nyak és kezek ki-vánnak óvatosságot és elővigyázatot ex-ponáltságuk miatt s éppen ezért kezelé-sükhöz különleges módszerek szükségesek. Mindenesetre a kezelési módszerek a bőr egészségi állapotától függenek, ál-talános szabályként állapíthatjuk meg azonban azt, hogy sokkal nehezebb a már megtámadott beteg bőrt véglegesen rend-behozni, mint az egészséges bőrt óvni.

Természetes tehát, hogy nincs olyan szép arcbőr, ami az ápolást nélkülözhet-né anélkül, hogy ez rövidebb, vagy hosz-szabb idő múlva meg ne bosszulná magát. Aki büszke arra, hogy „semmit sem hasz-nál” vagy „sohasem volt kozmetikában”, az minden bizonnyal megbánja egy idő múlva, vagy pedig egyszerűen titkolja az ápolószerek s kozmetika használa-tát.

Megbánja, mert bőre csak úgy bírná ki a kozmetikumok mellőzését, ha soha szél-

nek, viznek, hidegnek és hasonlóknak nem volna kitéve. Ez pedig lehetetlen ma, mikor a sport, a strand s a munka a nőt nagyon igénybeveszik. Még régeb-ben sem igen volt lehetséges a kozmeti-kai szerek mellőzése, amikor pedig nap-ernyő, fátol, széles kalap stb. mind a bőr védelmére szolgáltak s a bőr fehérsé-ge volt a szépségideál.

Ápolás szempontjából első helyre ke-rülnek azok a testrészek, amik a rendes ruházatkodásnál fedetlenül maradnak. Így az arc, a nyak és a kezek bőre. A máso-dik helyet a test egyébként fedett részei foglalják el, ezek azonban szintén ápo-lásra szorulnak, mert a strandolás, sport folytán gyakran ki vannak téve az idő-járás szélsőségeinek. Minthogy pedig ál-talában nem rendelkeznek azzal az ellent-állóképességgel, mint a test rendszeren fedetlen részei, ezeknél a megbetege-dések könnyebben előfordulhatnak. Így a helytelen nap- és légfürdőzés a bőrt foltossá, szeplőssé, érdessé teszi és rend-szerint olyan tartósan, hogy még a téli pihenő alatt sem kopik az teljesen le s a következő nyár csak súlyosbítja ezek-nek a hibáknak arányát. Ezeket az elvál-tozásokat, amik bizony sokszor végleg megmaradnak, vagy csak hosszas kezelé-sek árán mulnak el, rendszerint nem ve-szik elég komolyan, vagy háziasszonyokkal

kezelik, vagy laikus-kozmetikusok taná-csára és kezelésére bízzák.

Nagyon kérdéses azután, hogy ezek tudnak-e a bajon segíteni, mert egy meg-gondolatlan napozás következtében a bőr másod-, harmadfoku égést szenvedhet, ami arcot és hátat tehet egész életre csu-fá. Esetleg a napozás megkezdése előtt olyan bőrbántalom állhat fenn, aminek kezelésénél a napozás, fürdés tilos, mint-hogy annak gyógyulását ezek hátráltat-ják. Természetes, hogy mindezt csak a specialista állapíthatja meg s ilyenkor a laikus-kozmetikus több bajt okoz, mint hasznót. Igen találon jegyzni meg köny-vében Hartwich: „Ideje már, hogy az úgynevezett laikus-praxis, a hozzánem-értők kozmetikai tevékenysége megszün-jék”, az orvos viszont nem mint foglalko-zásának mellékágát, hanem mint külön specialitást üzze a kozmetikát.

Mindezekből pedig nyilvánvaló, hogy a kozmetikának elsősorú feladata az egészséges bőrnek az ápolása, mert sokkal kisebb fáradsággal lehet a bajt megelő-zni, mint a már meglévő bajt eltüntetni, nem is beszélve arról, hogy a baj megelő-zése mindig kevesebb költséggel jár.

### Kozmetikai üzenetek

„Tavasz 1933.” Kérdéseivel szakorvos-hoz kell fordulnia. A kért cím: Str. Bra-tianu (Kórház-u.) 2.

„Sötét virág”. Levélben válaszoltunk „Udvarias”. Rendszerben van. Folytas-megkezdett kurát.



## Ist az új hangszer: a kantaphon

Az emberi gégező és a rádió összeműködése  
teremtette meg az új hangszert

Brandt Walter dr. bécsi mérnök új hangszert talált fel, melyen mindenki játszhat, akinek jó hallása van, anélkül, hogy először a hangszer technikáját kellene megtanulnia.

Brandt mérnök, aki néhány év előtt egy távbeszélő találmányával szerzett hírnevet, szabad óráiban többnyire zenével foglalkozik.

Barátságos otthonában hemzsegnek a hangszerek.

Elmagyarázza, hogy minden modern, izzólámpás rádióvevőkészülék pót-szerkezeti bekapcsolásával hangszerré lehet változtatni, melyet kantaphonnak nevezett el, mert az emberi ének működését, Tulajdonképpen nem is kell énekelni, csak egészen halkán kell dudolni. A hang az, hogy a gégező a dallam ritmusában mozdulatokat végez. Ezek a mozdulatok a mikrofonban, melyet az ember nyakára csatol, gyenge villamos áram-

mokat váltanak ki, melyek ritmusa megfelel a gégező mozdulatainak. Az áramokat ezután erősíteni kell és a pótkészülékbe bevezetni. Itt azután egy mágnesrendszer kontaktusára hatnak, mely minden érintkezésnél egyenárammal töltött kondenzátort süt ki egy transzformátor felett. Ezek a szekunder-tekerésében keletkező áramok jutnak a hangszóróba, mely úgy adja vissza a dallamot, amint az a gégezőben keletkezett. A hangszínezetet és hangjellegét a pótkészülék adja meg úgy, hogy ezt a két komponenst önkényesen lehet megválasztani.

Az új találmánynak természetesen az a legnagyobb előnye, hogy annak, aki az új hangszereken játszik, csak jó hallásának kell lennie, mely képessé teszi arra, hogy a dallamot a gégező helyesen formálja. Hogy az illetőnek van-e hangja, tud-e énekelni, az teljesen mindegy.

## Állatok a világ történelmében

A paradicsom kigyójától Newton kutyájáig

Egy bécsi történész összeállította, hogy mikor és milyen állatok szerepeltek a világtörténelemben, legendákban és a valóságban egyformán.

Az ókori fejezetben szereplnek: Éva és a kigyó, Nőé galambja, az aranybors, Romulus és Rémus farkasa, a kapitólumi ludak, Kleopatra és a kigyó, Nagy Sándor lova: a Bukephalos, Caligula császári paripája, amelyet a szenátus bosszantására konzullá nevezett ki császári gazdájára.

Kevesen tudják, hogy Mohamednek volt egy galambja, amely állandóan a proféta feje körül repkedett. Egy hálóját szövő pók pedig megmentette az iz-

lam alapítójának életét, amikor Mohamed barlangjának bejáratát telezsoltta s megmentette az üldözőket.

Híres kutya volt Mária Antoinette ölébe, amely a királyné lefejezése után sem tágitott a guillotine mellől s étlen-szomjan siratta urnóját, míg csak bele nem pusztult.

Richelieu a macskákat, Madame Dubarry a táncoló medvéket, Napoleon és Nagy Frigyes a kutyákat kedvelték.

A kultúrtörténelemben végzetes szerepet játszott Newton kutyája, amely gazdájának három jegyzőfüzetét széttepte, felfalta s így hosszú esztendő munkáját tönkretette.

## Teológus diákok voltak a világ első önkéntes tűzoltói

Már Augustus császárnak 7000 főből álló katonai tűzoltósága volt

A XV-ik században Olaszországban életrekelte humanizmus, mely a tiszta hitet, az egyén szabadságát, a másokért cselekvő jóságot, — de emellett az élet örömeire való jogot hirdette, minden országban más időben és más formában jelentkezett. Olaszországban a humanizmus életrekelte a renaissance-ot, a művészetek újjászületését, Németországban a gondolat szabadság eszméje létrehozta a reformációt, míg Európa többi államaiban a XVI-ik században honosulnak meg ugyanezen hatások folytán a tűzoltóintézmények, melyek az egyén életét és vagyonát célozták megvédeni az elemi csapások elől.

A tűz volt az első kultúrtenyező, melyet az ősember felismert és félelmében imádata tárgyává tett s a későbbi korban, amikor két száraz fadarab összedörzöléséből már tüzet tudott előállítani s megismerte annak nemcsak pusztító, hanem áldásos hatását is, primitív céljaira használta fel.

Bizonyos, hogy már a legrégibb korban sem nézték tétlenül a tűz pusztítását s

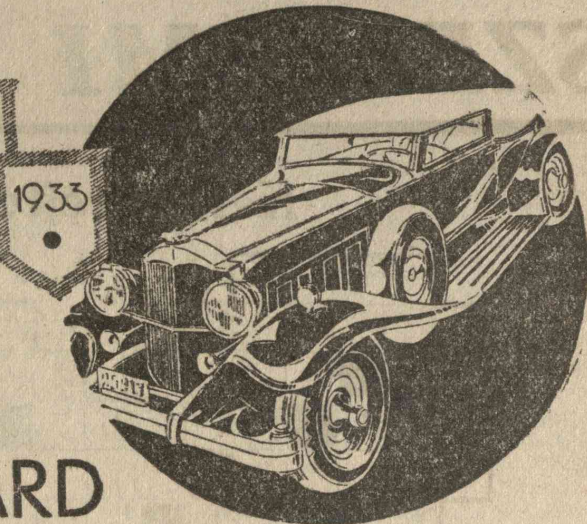
kezdetleges eszközökkel megpróbálták azt elfojtani s így született meg a tűzoltás gondolata. A tűzoltás gondolatától a tűzoltóintézményekig alig van távolság, mégis rendszeres tűzoltást csak az ókor művelt népeinél találunk.

A szervezett tűzoltás eredete abba az időbe nyúlik vissza, amikor a harcászatban a tűz képezte a főfegyvert. Az ókorban a harcosok az ellenség fából készült vártornyait és állásait röpitett tűzsóvák-kal igyekeztek lángborítani s a városok külön e célra szervezett csapatának az volt a rendeltetése, hogy a keletkező tüzeket eloltja. Augustus római császár már 7000 főből álló katonai tűzoltósággal rendelkezett, akik a légionáriusokhoz hasonló öltözetet hirtak s felszerelésük páncélingből, csákyából és víz-hordó edényből állott. A római tűzoltóság eredményes működése akkor kezdődik, amikor Kr. e. 150 körül Ktezbios feltalálja a szivattyút és azt tűzifecskendőknek használja fel.

A római birodalom bukásával, mint a legtöbb kulturális alkotás, a szervezett tűzoltás ügye is feledésbe ment s ezért történhetett meg, hogy a később keletkezett államok lakosai a tüzzel szemben teljesen tehetetlenek voltak. Körülbelül a XIII-ik században kezdik meg európa-szerte azokat az óvintézkedéseket megszervezni, melyek tűzvész esetén a cél-tudatos és köteles tűzoltást rendelik el. Ezek az intézkedések a városok összpólgáira hárítják a tűzoltást s csak később veszik át ezt a szerepet a céhekbe tömörült iparúzők.

A nagy nyugati gócpontok már a XVI. században hivatásos tűzoltószervezetekkel, technikailag képzett tisztekkel és kitűnő felszereléssel rendelkeznek s ugyanakkor Hollandiában Jan Van der Heiden, a tűzifecskendő tökéletesítője, teológus diákokból megalakítja a világ első önkéntes tűzoltó szervezetét.

Az automobilipar fejlődése szükségessé  
tette az olajipar fejlődését is



## A STANDARD MOTOR OIL



az automobil fejlődését  
lépésről lépésre követte

Csak a gigantikus Standard Oil Company of New-Jersey hatalmas laboratóriumai képesek olyan olajat produkálni, amely a mai automobiliparral lépést tarthat.

## STANDARD MOTOR OIL



ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET

AGENCIA AMERICANĂ S. A. — Calea Victoriei No. 126 — Bukarest

## A szalamandra-tudós tragédiája

Az élettudományok irodalmában az elmúlt negyedszázad során kevés buvár nevet emlegettek annyit, mint Kammererét.

Paul Kammerer tudományos pályáját az osztrák fővárosban kezdte meg, a bécsi Akadémia Élettudományi kísérleti állomásán. Tudatos célkitűzéssel biológusnak indult: az Élet örök titkait iparkodott megközelíteni, ha lehet: kifürkészni. Első írásai nemzetközi feltűnést keltenek és amikor 27 éves korában magántanára lett Bécs nagy hírű egyetemének, a biológusok nemzetközi közvéleménye benne látta az osztrák élettudományok eljövendő vezérét.

Kammerer abban az időben lépett a fórumra, amikor a biológia évszázadokon át tisztán elméleti tudománya a kísérletek stádiumába lépett. Különösen az élet egyik legnagyobb problémáját: az átöröklés lényegét kezdték éppen abban az időben kísérletileg bombázni.

Kammerer egész energiáját a modern öröklés tan sorsdöntő kérdéseinek szentelte. Hatalmas felkészültséggel, nagy elméleti tudással látott neki a kísérletezésnek. Kísérletezett szalamandrákkal, békákkal, gyíkokkal.

Ezek a kísérletek meg is érdemelték a feltűnést. Kammerer ugyanis hírül adta, hogy a sárga talajon nevelt foltos szalamandra példányok sárga foltjai megnövekedtek, ha pedig fekete talajon nevelt állatait, a fekete alapszín növekszik meg.

Ez a kísérlet döntőleg igazolta volna, hogy a szervezetek nemcsak velük született tulajdonságokkal bírnak, de új tulajdonságokat is szereznek és — ami még ennél is fontosabb, — hogy ezek szülőről utódra átöröklődnek. Ez pedig az élettudományok egyik legnagyobb elvi kérdésének, a Lamarckizmusnak igazolását jelentette volna.

Csak egy volt a baj. Kammerer egész sereg értekezést és könyvet irt eredményeiről, de egyetlen értekezésében, egyetlen könyvében sem mutatott be hiteles fényképeket.

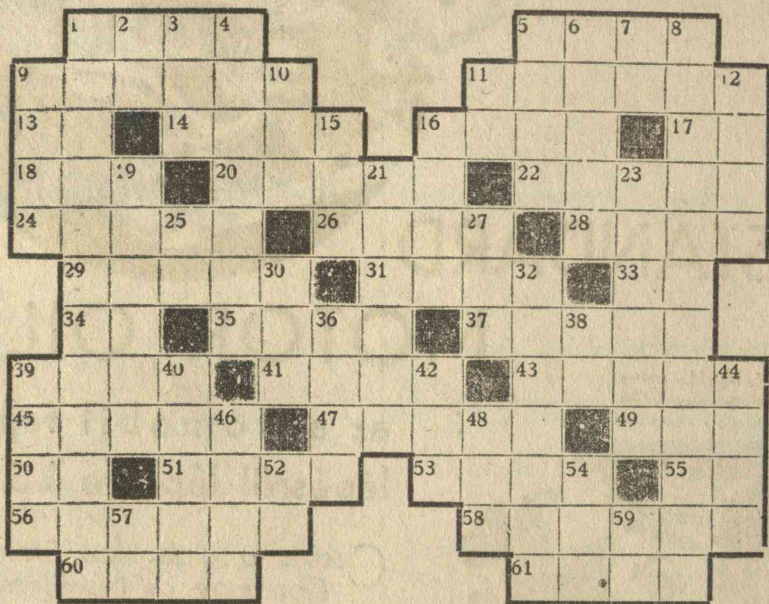
Erre felfigyelt egy amerikai tudós, G. K. Noble, a newyorki természettudományi múzeum herpetológusa, aki tipikus angolszász módon akart meggyőződni Kammerer kísérleteiről. Átjött Európába és a bécsi biológiai állomáson megtekintette Kammerer sokat emlegetett dajkabékáit, Noble beállított a bécsi állomás vezetőjéhez, Przibram professzorhoz. Przibram gyanútlanul rendelkezésére bocsátotta Kammerer kísérleti anyagát. Noble megvizsgálta az anyagot. Kammerer sokat emlegetett kísérleti állatai közül csak egyetlen példányt talált az állítólagos módosulattal. Ez a példány az, amelyet Kammerer magával vitt volt angliai körútjára. A sötét hüvelypárna vizsgálatának eredménye lesújtó volt: kitűnt, hogy a sötét foltja, — mikroszkóp alatt tanulmányozva — nem a felhám érdekességének következménye, mint a vízben élő békákon, hanem

a bőr alatt található anyagtól ered, amely feltűnően hasonlít a kínai tus-hoz!

Noble vizsgálatának eredményéről nyomban beszámolt a londoni Nature hasábjain. És néhány hét múlva Kammerer a Puchberg egyik tisztásán föbelötte magát.





FOGPÉP  
PUDER**B-O-X-Y-N-E**  
LEGJOBB SZÁJFERTŐTLENÍTŐSZAPPAN  
ELIXIR**SZELLEMI TORNA****Keresztrejtvény**

**Vízszintes sorok:** 1. Kikötőtű, 5. Északi nép, 9. Délamerikai folyó, 11. Dán szigetcsoporthoz tartozó, 13. ... bens, 14. Egyiptomi főisten, 16. Magyar tábornok Garibaldi seregében, 17. N. H., 18. Rag, 20. Balaton-melléki kis fürdőhely, 22. Francia folyó, két döntő csata színhelye, 24. Nővér, latinul, 26. A tölgy gyümölcse, 28. Egy Charlotte keresztnévű szőke filmszínész-

nő családneve, 29. Spanyol kikötő, 31. Shakespeare-király, 33. Good-... 34. Zenei rövidítés, 35. Német autómárka, 37. Veszekszik, 39. Szörme, 41. Csatahely Abesszíniában, 43. Élesítve, 45. Erősítés (testet, vasat), 47. Astarte más neve, 49. Ragadozó madár, 50. Rag, 51. A Molnár Ferenc egyik bájos regényében szereplő egyet neve, 53. Egitest, névelővel, 55. N.

Z., 56. Görög tartomány, 58. Szemeskőzet, disztó kövekül használják változatait, 60. ... Oswald, 61. Orosz folyó.

**Függőleges sorok:** 1. Konstantinápolyba telepített görög arisztokrata család, melyből a XVIII. században több havasalföldi és moldvai vajda került ki, 2. Arany, franciául, 3. Ujság, 4. Az öt-öt egyike, 5. Zaj, németül, 6. Francia erősség, 7. Olasz folyó, 8. U. S. A. állam, 9. Szorító, 10. Angolna, németül, 11. Pázsit, 12. ... Sylvia (római istennő), 15. Kan, 16. ... Jonescu (román államférfi), 19. Sikidom, 21. Franciaország helyén élt germán nép, 23. Holland festő, 25. ... a-liszk, 27. Részesül, 30. Z. P. A., 32. Visszatérő sor, 36. Női név, 38. Király, olaszul, 39. Konstantinápolyi negyed, 40. Kötőszó, 42. P-vel, állatköröm, 44. Északi rokonnép, 46. Néger boxbajnok, 48. És, angolul, 52. ... ruffe, 54. Amerikai költő, 57. T. S., 59. „Sipulusz” monogramja,

A megfejtésekből beküldendő a vízszintes: 16, 20, 28, 51. és a függőleges 1, 4, 8, 19, 23. és 44-es szavak.

A Vasárnapi Lapok április 23-án megjelent számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

**Vízszintes sorok:** 13. Prépost, 16. La Valetta, 24. Gatona, 45. Koriander, 50. Sumurun, 54. Solet.

**Függőleges sorok:** 1. Szamaritanus, 7. Rétes, 8. Ipar, 10. Csukamájolaj, 23. Itélet, 31. Kodein.

Helyes megfejtést küldtek be:

Torday Kató, Kézdivásárhely. Hegyi Lajos, Brassó. Sándor Károly, Torja. Haszmann Pál, Zabola. Jancsó Magda, Mezőbánd. Kern Rezső, Sepsiszentgyörgy. L. Sajovits Rózi, Máramarossziget. Cseh Ica, Alsócsernáton. Ambrus Vilmos, Brassó. Bécsy Miklós, Kolozsvár. Komis Maus, Arad. Soós Ilonka, Zernest. Matta Bálint, Gyergyószentmiklós. Varga József, Vizakna. Bokor Baba, Páva. Kaitsa Mar-

git, Sepsiszentgyörgy. Keresztes László, Brassó. Kiss Endre, Brassó. Adorján Agoston, Brassó. Fekete Árpádné, Kézdivásárhely. Gidály András, Kézdivásárhely. Póta Kálmánné, Maroshévíz. Szőke Gergely, Erzsébetváros. Nagy Ágota, Brassó. György István, Ploesti. Heller Éva, László. Pototzky Pál, Csikszederda. Paneti, Nusy, Marosvásárhely. Mármor Adolff, Maroshévíz. Szigethy Olga, Brassó. Tompek József, Brassó. Brunner Janka, Brassó. Luczay Mihály, Brassó. Szabó Antal, Csiksesicsó. Márton Emilia, Csiksesicsó. Albiy Gabriella, Csikszederda. Ekárt Gyula, Csehettfalva. Vadász Miklós, Tekerőpatak. Györbörő Gergely, Szentkatolna. Kiss Margit, Mikesásza. Szatmáry Adél, Nagyszeben. Sándor János, Illyefalva. Finkér Baba és Pap Nándor, Enlaka. Czirják Béla, Brassó. Stóhr Sándor, Brassó. Zayzon Bözsi, Besenyő. Kocsis Amália, Sárkány. Váradi Terézke és Ambrus Gyula, Kézdivásárhely. Betke Irma, Sepsiszentgyörgy. Stengel Károlyné, Gyergyószentmiklós. Kovács Piroška, Bükszád. Schlett Piroška, Zilah. Paroth Béla, Kovászna. Kozma Sándor, Dés. Ufalussy József, Kásonyfalva. Hankó Aladár, Bereck. Czirják Ilus, Csikszederda. Calangiu Sándorné, Sepsiszentgyörgy. Toókos Edith, Vajasad. Egri Ferenc, Brassó. Arató Gyöngyike, Brassó. Gergely Anna, Brassó. Káhn Hinda, Nagybánya. Fodor Erzsébet, Málnás. Hermann Erzsébet, Sepsiszentgyörgy. Kósa Rózi, Sepsiszentgyörgy. Blau Ilonka, Nagykároly.

A három jutalomkönyvet sorsolás útján a következők nyerték:

1. Toókos Edith, Vajasad.
2. Hankó Aladár, Bereck.
3. Varga József, Vizakna.

A megfejtést a megjelenéstől számított két héten belül kell beküldeni. Később érkező megfejtéseket nem vehetünk figyelembe!

**ERDÉLY IFJU POÉTÁI**

SALAMON ERNŐ:

**Nem lehet**

**Reggel**  
lehajoltak a fűszálak a mázsás  
harmat alatt. Fehér drágakő,  
világosság szórta magát ezreknek.

**Délben**  
ellomposodott a világ a messi-  
messzi falvak kicsi-kicsi harangszava alatt.  
Ketrecek elé feküdtek az emberek a Nap után sóhajlozón.

**Este.**  
Ujra este lesz. Lefekszik a világ.  
(Csak a dolgok külső képe változik,  
a lényeg ugyanaz marad).

Mért nem lehet reggel: béke, jóakarát?  
Mért nem lehet délben: kacagás, szeretet?  
Mért nem lehet este: barátság, egyetértés?

Nem lehet. Nem lehet. Nem lehet! Nem lehet!!!!

FEKETE FERENC (Nagyvárad):

**Uj messiások**

... És lesznek még  
uj Messiások ...

Mert vannak mindig, akik várnak,  
kik éjben a hajnali csodálják  
s nem hódolnak az  
éjszakának.

Mindig jöttek Messiások,  
ha nagyon vártak már  
uj harosnákra,  
fénycsóvás tűzben, ha csillant  
százezek holnap-imája.

Mikor eljöttek  
a messi szebb világból,  
arcukon a csodák meséje fénylett,  
de elűzték és verüket csapolták  
imát habzó zord  
bibliás vének.

Ahányszor újabb felkentek jöttek,  
támadtak véres gyilkok, láncok  
s a Messiások

kiűzetve, megalázva  
hagyták ott  
a megoáltást váró bűn-világot.

(A fények nem azért vannak, hogy  
kioltsa a szennyes, haragos vizek árja,  
ne mutasson utat a fényük  
s csillogásuk belepesszen  
pocsolyás nagy-éjszakába).

Azért lettek:  
mert kell, kell fény az éjnek  
— s ha százszor-százszor  
kiűzetnek,  
megégyszer újból visszatérnek.

És mégis csak szétmálnak  
a pasóklú, véres láncok, gyilkok,  
hiába  
dühöng, döllyöl, lázong az átok

... mert mindig voltak  
és jönnek ismét  
szentszavu UJ MESSIASOK.

**ÖNT VÁRJA**

a brassói Lensor 22. alatt  
a bel- és küllöldi szövelek  
óriási választéka!

**VESTIS**



# RÁDIO-ÉLET

## A hét rádió-műsora

### Az éther színe-java

#### SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Lipce, vasárnap 12.15: Brahms hgv.  
Brüsszel, vasárnap 19.30: Brahms hgv.  
Budapest, vasárnap. 19.40: Brahms hgv.  
Hamburg, vasárnap. 21: Brahms hgv.  
Bécs, vasárnap. 21: Brahms hgv.  
Bukarest, vasárnap. 21.20: Szimfonikus hgv.  
Varsó, vasárnap. 22.10: Zenekari hgv.  
Budapest, hétfő. 19.30: Szimfonikus

hgv.  
Bécs, hétfő. 20: Zenekari hgv.  
Berlin, kedd. 21: „Az évszakok”.  
Bécs, kedd. 21.55: Kiemzlhgv.  
München, kedd. 22.10: Szimfonikus hgv.  
Budapest, szerda. 21: Szimfonikus hgv.  
Prága, szerda. 21.15: Dvorák hgv.  
Bukarest, szerda. 21.20: Szimfonikus

hgv.  
Frankfurt, csütörtök. 21: Reger hgv.  
Prága, csüt. 23.15: Zenekari hgv.  
Hamburg, péntek. 21: Brahms hgv.  
Lipce, péntek. 21: Zenekari hgv.  
Varsó, péntek. 21.15: Szimfonikus hgv.  
Budapest, péntek. 21.20: Zenekari hgv.  
Milano, péntek. 22: Szimfonikus hgv.  
Brüsszel, szombat 21: Szimfonikus hgv.

#### OPERA KESOPERTTEK

Róma, vasárnap. 21.45: „Germania”.  
Barcelona, vasárnap. 23: Opera.  
Zürich, hétfő 20.45: Scherzadé.  
München, hétfő. 21.05: A sevillai bor-  
boly.  
Bukarest, kedd. 20: Opera.

Budapest, kedd. 20.30: Álarcosbál.  
Varsó, kedd. 20.30: Quo vadis.  
Róma, kedd. 23: A vörös lovasska.  
Róma, szerda. 21.45: „Germania”.  
Laibach, csüt. 21: Opera.  
Strassburg, péntek. 21.30: Opera.

Páris, péntek. 21.30: Fi-fi.  
Palermo, péntek. 21.30: André Chenier.  
München, szombat. 21: A pacstírt.  
Palermo, 21.30: Clo-Clo.  
Milano, szombat. 21.45: Hóvirág.  
Róma, szombat. 21.45: Germania.

### Vasárnapitól - vasárnapig

Vasárnap, május 7

BUKAREST. 11: Munkáslőadás. 11.30: Egyházi zene. 12.15: Zenekari hgv. 13: Gramofon. 17: Mezőgazdasági óra. 18: Vegyes zene. 19.15: A hangverseny folytatása. 20: Előadás. 20.40: Előadás Brahmsról. 21: Brahms dalok. 21.20: Szimfonikus hgv. (Brahms). 22: Előadás. 23: Rádiószurnál. — BUDAPEST. 9.45: Hírek. 10.10: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi zene és szentbeszéd a várka-

polnából. 13.15: Hírek. 13.30: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 15: Gramofon. 16: Mezőgazdasági előadás. 16.30: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 17.50: Hírek, majd kuruc-est Venczell Béla (ének) Lugossy István (tárogató) és Pertis Jenő cigányzenekarának a közreműködésével. 19.10: Novella. 19.40: Papp Viktor előadása Brahmsról, majd Brahms hgv., Rubinstein Erna (hegedű) és az Operaház zenekarának a közreműködé-

sével. Vezényel: Dohnányi Ernő dr. 21.30: Hírek. 21.45: Tarka est, majd a Guttenberg-dzsez és Horváth Gyula cigányzenekara, Kalmár Pál (ének) közreműködésével. — BÉCS. 10.30: Brahms-orgona-hgv. 12.15: Brahms-émlékünnepély. 13.15: Brahms hgv. 13.45: Könnyű zene. 15.35: Gramofon. 16.30: Brahms hgv. 18.15: Fuvószenekar. 19.45: Brahms-hgv. 20.35: Emlékhangverseny Brahms sirjánál. (Közvetítés a bécsi központi temetőből.)

Hétfő, május 8

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: A studio zenekarának a hgv. 20: Előadások. 20.40: Gramofon. 21: Kamarazene. 21.30: Rádiókrónika. 21.45: Kétzongorás hgv. 22.45: Rádiószurnál. — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna. 10.45: Hírek. 11: Elbeszélés. 12.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 13.05: Rádiókvintett 14.15:

A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 15.45: Hírek. 16.30: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 17.45: Hírek. 18: Bertha István szalonzenekarának a hgv. 19.30: Gramofon-hgv. 20.15: Előadás. 20.45: Toll Árpád és cigányzenekara. 21.45: Tasnady Ilona és Náday Béla elő-

adóestje. 22.45: Hírek. 23: A Melles-vonósnégyes hgv. (Brahms-művei). Marsalkó Rózsi és Dohnányi Ernő dr. közreműködésével. 24.40: Táncmuzsika. — BÉCS. 12.30: Hgv. 13.40: Gaspar Carsado hanglemezei. 14.10: Szlav operarészletek gramofonon. 17.05: Népies zene. 18.25: Szonáták. 20: Zenekari hgv. 22.30: Hgv.

Kedd, május 9

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Vegyes zene. 20: Opera gramofonon. 23: Rádiószurnál. 23.15: „A festői Románia”. (Előadás.) — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna. 10.45: Hírek. 11: Novellák. 12.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 13.05: Gramofon. 14: Hírek. 14.15: A

mintavásár látogatóinak az üzenetei. 14.45: Hírek. 16.30: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 17.45: Hírek. 18: Bécsi dalok szrammelksérettel. (Radosné Bock Hilda.) 18.45: Előadás. 19.20: Petri András zongorahgv. 19.55: Franciányel-

vű előadás. 20.30: Verdi „Álarcosbál” c. operája. — BÉCS. 12.30: Alpesi dalok gramofonon. 13: Déli hgv. 14.10: Gramofon. 16.55: Hgv. 18.25: Operettrészletek gramofonon. 20: „A kék Dunán”. 20.35: Könnyű zene. 21.55: Zenekari hgv. 23.25: Táncmuzsika.

Szerda, május 10

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Katonazene. 20: Előadás. 20.40: Gramofon. 21: Egyházi zene. 21.20: Szimfonikus hgv. 22: Előadás. 22.15: A hgv. folytatása. — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna. 10.45: Hírek. 11: Novellák. 12.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 13.05: Hgv. Dörtheimer Stella (hegedű) és Kovács

Margit (ének) közreműködésével. 14.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 17.45: Hírek. 18: Rácz Zsiga és cigányzenekara. 18.50: Novella. 19.20: A Bachmann-dzsez hgv. 20.15: Előadás. 21: Apponyi emlék-hgv. a zeneművészeti Főiskolán, Sauer Emil és a székesfővárosi zenekar közreműködésével. 22.40: Hírek,

majd Rácz Béla és cigányzenekara. 24: A Simplon zenekar hgv. — BÉCS. 12.30: A Buchbinder vonósnégyes hgv. 13.40: Leopold Gadovsky hanglemezei. 14.10: Gramofon. 16.55: Gramofon. 18.25: Modern osztrák zeneszerzők művei. 20: Könnyű zene. 21.40: Melódrámák. 22.55: Hgv

Csütörtök, május 11

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Vegyes zene. 20: Gramofon. 21: Hegedű-hgv. 21.30: Előadás. 21.45: Madeleine Corcorascó zongorahgv. 22.15: Cselló hgv. — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna. 10.45: Hírek. 11: Novellák. 12.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 13.05: Könnyű

zene. 14.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 15.55: Hírek. 16.30: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 18: Mezőgazdasági előadás. 18.30: Gramofon. 19.30: Dóczy József emlék hgv. Bodán Margit és Cselényi József közreműködésével. 20.25: Hgv. 21: Hárfahgv. (Revere

Gyula). 21.30: Dario Nicodemi: Hajnalban, délben, este című színműve. 23.30: Hírek, majd cigányzene. — BÉCS. 12.30: Népies zene gramofonon. 13: Hgv. 14.10: Gramofon. 16.55: Hgv. 18.20: Hgv. 20: Könnyű zene. 21.30: Verdi „A szicíliai vécsernye” c. operája 24: Táncmuzsika.

Péntek, május 12

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Vegyes zene. 20: Előadás. 20.40: Gramofon. 21: Helene Gorgos dalestje. 21.20: A rádiózenekar hgv. 22: Előadás. 22.15: Rádiózenekar. 22.45: Rádiószurnál. — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna. 12.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 13.05: Az állássta-

lan zenészek hgv. 14.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 18: Ladányi Helén dalhgv. 18.30: Előadás. 19: Károlyi Árpád és cigányzenekara. 20: Munkás előadás. 20.30: A mai Mexikó zenei keresztmetszete. (Előadás gramofonleme-

zekkel.) 21.20: A székesfővárosi zenekar hgv. 22.45: Hírek. — BÉCS. 12.30: Hgv. 13.40: Lotte Schöne hanglemezei. 14.10: Gramofon. 17.05: Hangosfilmklágerek gramofonon. 18.20: Zongora hgv. 20.05: Énekhgv. 20.55: Operettrészletek. 22: Nagy hgv. 22.50: Táncmuzsika.

Szombat, május 13

BUKAREST. 13: Gramofon. 14.15: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.45: A hgv. folytatása. 20: Előadás. 20.40: Gramofon. 21: Színműelőadás. 22: Vegyes zene. 22.45: Rádiószurnál. — BUDAPEST. 7.45: Rádiótorna. 12.15: A mintavásár látogatói-

nak az üzenetei. 13.05: Lakatos Floris és cigányzenekara. 14.15: A mintavásár látogatóinak az üzenetei. 18: Előadás. 18.30: Zeitingen Jenő zongora hgv. 19: Mit üzen a rádió? 19.30: A munkás dalkör hgv. 20.05: Hubay Jenő hegedűhgv. 20.50:

Előadás. 21.15: Színműelőadás a stúdióból. 23.45: Hírek, majd a fővárosi zenekar hgv. — BÉCS. 12.30: A Seidl-zenekar hgv. 14.45: Mignel Fleta hanglemezei. 16.15: Olasz dalok és áriák. 18.35: Hgv. 21.15: Színmű. 22.55: Esti hgv.

### SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. J. Vizakna. Teljesen igaza van. A sorsolási rendszer sohasem volt igazságos. A sorsolás voltaképpen szerencsejáték és így bizony nagyon könnyen megtörténhetik, hogy akad szerencsés, aki egynéhányszor nyer, viszont akad olyan, aki sohasem nyer. A pontozási rendszer feltétlenül igazságosabb. Nem tenné meg: nem adna tanácsot, hogyan vezessük be az Ön által elképzelt pontozási rendszert, de úgy, hogy az a jelenlegi sorsoláshoz és a nyertesek nyilvántartásához több és nehezebb munkát ne adjon? — „Lázár”, Toplica. A rokkant tiszték törvényével érdekes eset történt. Tényleg, éveken át hevert kamarai megszavazás után valamelyik irattárban. Most végre a szenátus is megszavazta, de még mindig nem hirdették ki. A B. L. erre a lehetetlen állápotra rámutatott már egyszer és akkor kifejtette, hogy az a törvény, amelyet mindkét parlamenti ház megszavaz, de, amelyet nem hirdetnek ki, nem ér semmit. Ott tartunk, ahol évek óta tartottunk. Van rokkantiszt-törvényünk és még sincs. Az az egyesület és az a szervezet, amely kijárta, hogy a szenátus a törvényt most letárgyalta, járja ki most már azt is, hogy a törvényt végre kihirdessék. — Régi előfizető, Zabola. A meleg sorokat nagyon köszönjük. Továbbítottuk. Békeffy László címe Budapest, Andrassy-utí színház. — H. Székelyudvarhely. Szíves elnézését kérjük, de az Ön kézírata elkallódott. Nagyon kérjük, ismételje meg és ebben az esetben leközzöljük. — T. S., Turia. A fellevevőnek igaza volt. A legdurvább szabálytalanság. Ezzel a szabálytalansággal joga nyílt a fellevevőnek arra, hogy a játszmát felírja. — J. Gy., Szatmár. Kérdéseire levélben a könyvosztály válaszol. — K. Dénes. Teljesen kilátástalan, hogy ezen az uton rokona felől valamit is megtudjon. Sokkal helyesebb és egyszerűbb módot ajánlunk: írjon a bukaresti amerikai konzulátusnak és közölje mindazokat az adatokat, amelyeket rokonáról tud. Kérje meg egyben az amerikai konzulátust, hogy nyomoztasson rokona után. Feltétlenül intézkedni fognak. — „Boldogságról ábrándoztam”. Az írás és főként a verselés megköveteli, hogy az ember azon a nyelven, amelyen írni akar, írni tudjon. Ön még a szabályos és nyelvtanilag helyes írás titkát sem tudja. Addig, amíg nem tanul meg magyarul írni, nem szabad verset írnia. — H. J. 406. A férje öt évvel ezelőtt kiment — helyesebben: kiszökött — Amerikába, mert innen mennie kellett. Eleinte irt és pénzt küldött. Aztán csak irt és nem küldött pénzt. Most meg már nem irt és nem küldött pénzt és Ön itt áll két gyermekkel tanácsotlanul és élethelethetőség nélkül. Tanácsot kér. Nem tudunk tanácsot adni, mert minden házassági drámának két oldala van. Az egyik az érzelmi oldal, a melyet nem ismerünk. Nem tudjuk, szereti-e még mindig az urát, vele szeretne-e élni, avagy már semmi egyebet nem akar tőle, mint pénzt, hogy magát és gyermekeit eltartthassa? Ha az érzelmi oldala a házasságnak Ön előtt már közömbös, akkor tüzzel-vassal, minden erővel és leleménnyel meg kell oldani ennek a kettészakított házasságnak gazdasági oldalát. A törvény módot ad Önnek, hogy elváljon az urától és tőle úgy a maga számára, mint gyermekei részére tartásdíjat követeljen. Az, hogy az ura Amerikában van és Ön Romániában, nehezíti a választ és az igény érvényesítését, de nem teszi lehetetlenné. Ha önmagában idáig egyszerűsíti le a dolgokat, tessék ügyvédhez fordulni. — F. Klára, Szatmár. Erdélyben nem akadáhat kiadó, aki németnyelvű gyermek-meséskönyvet kiadjon. Tessék valamelyik osztrák, vagy német kiadóvalálathoz fordulni, a mely ifjúsági iratok kiadásával foglalkozik. Ilyen kiadóvalálalt címét Önnek bármelyik könyvkereskedő megadja. — 032.385. számú előfizető. Tessék az illető orvosoktól, akik Önt annak idején kezelték, románnyelvű tanusítványt kérni. Ennek bizonyítani kell azt, hogy Ön a katonaságnál szerzett betegségét és a háboru alatt. Az orvosi bizonyítványokat csatolja a kérvényéhez, amelyben kéri, hogy Önt rokkantnak és pedig háborus rokkantnak minősítsék. A kérvényt adja be az Önnek illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál. A kérvény vétele után Önt a katonai orvosi bizottság felülvizsgálja és amennyiben azokat az igazolásokat, hogy betegségét a háboru alatt szerelte, elfogadja, rokkantnak fogják nyilvánítani.

#### UJ VILÁGNYELV

Ötven angol író és tanár kiáltványban fordul a nemzetekhez egy új világnyelv érdekében, amelynek neve: basic-angol. A basic-angol nyelvnek a többi világnyelvvel — eszperantó, ido — szemben, az előnye szerintük az, hogy nem mesterseges uton jött létre, hanem az ismert angol nyelvnek rendkívüli leegyszerűsítése. Feltalálójá: Ogden egyetemi tanár, aki azzal érvel, hogy az angol nyelvnek amugyis a legnagyobb az elterjedtsége, mert 400 millió ember beszéli, vagy érti legalább. Ezt az angol nyelvet egyszerűsítette le 850 szóra és az így alkotott nyelvvél pályázik a világnyelv dicsőségére.



